

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/6767. számú
törvényjavaslat**

az elektronikus közszolgáltatásról

Előadó: Kiss Péter
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

2008. november

2008. évi törvény

az elektronikus közszolgáltatásról

Az Országgyűlés az állam szolgáltató jellegének erősítése, az állampolgárok, a gazdasági élet szereplői és a civil szervezetek információs közszolgáltatásokkal való ellátásának biztosítása, a gyorsabb, hatékonyabb közigazgatási és közszolgáltatási ügyintézés lehetővé tétele, valamint a nyilvánosság és társadalmi kontroll követelményének hatékonyabb érvényesítése érdekében az alábbi törvényt alkotja:

I. Fejezet

Alapvető rendelkezések

A törvény hatálya

1. §

Ez a törvény határozza meg

- a)* a központi elektronikus szolgáltató rendszer útján nyújtott elektronikus közszolgáltatások igénybevételének rendjét, használatának feltételeit,
- b)* az elektronikus közszolgáltatásokat nyújtó, az a) pont szerinti szolgáltatásokban e törvény rendelkezései szerint közreműködő, illetőleg a szolgáltatás gyakorlásához előírt hatósági feladatot ellátó szervek és személyek jogait és kötelezettségeit és
- c)* az elektronikus közszolgáltatásokat igénybevevő természetes személyek, jogi személyek és jogi személyiség nélküli szervezetek jogait és kötelezettségeit.

Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában:

- a)* *azonosítás*: olyan szolgáltatás, amelynek eredményeként az azonosítást igénylő a feladatának ellátásához szükséges biztonsággal – egy harmadik személy vagy saját maga által – bizonyosságot szerez, hogy az azonosítás alanya megegyezik az azonosítást kérő által állított személlyel, és amelynek eredménye egy kellő biztonságú, a személy azonosítására egyértelműen alkalmas információ közlése, illetve megerősítése;

b) autorizáció (feljogosítás): azonosításra épülő szolgáltatás, melynek eredményeként az egyértelműen azonosított személyhez (eszközhöz) eljárási, hozzáférési vagy más jogosultságokat állapítanak meg;

c) elektronikus tárhely: az ügyfélkapu használója számára biztosított, személyes ügyintézéshez rendelkezésre álló tárhely;

d) értesítési tárhely: a központi rendszer által biztosított elektronikus tárhelynek az ügyfélkapu használója számára érkező iratok elhelyezésére és rövid távú megőrzésére szolgáló része;

e) hivatali kapu: központi rendszer azon pontja, amelyen keresztül a csatlakozott szervezet hozzáfér a központi rendszer által részére biztosított szolgáltatásokhoz;

f) közigazgatási hatóság: a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény alapján hatósági tevékenységet végző, illetve szolgáltatást nyújtó szerv vagy személy;

g) közirat: a keletkezés idejétől és az őrzés helyétől függetlenül minden olyan irat, amely a közfeladatot ellátó szerv irattári anyagába tartozik vagy tartozott;

h) közösségi hozzáférési pont: a központi rendszer által nyújtott szolgáltatások igénybevételi lehetőségét a saját internet-hozzáféréssel nem rendelkezők számára elérhetővé tevő, és az ügyintézés támogatását biztosító hely;

i) központi rendszeri cím: az ügyfélkapuval rendelkező számára a központi rendszeren belüli elektronikus elérhetőségét lehetővé tevő cím;

j) központi ügyfélszolgálat (ügyfélvonal): a központi rendszer részét képező elektronikus tájékoztatást és igény esetén ügyintézéshez elektronikus támogatást, ügyintézési szolgáltatást nyújtó, valamint a központi rendszer működésének igénybevevő oldali technikai támogatását biztosító több csatornán elérhető szolgáltatás;

k) közüzemi szolgáltatás: külön törvény alapján termékértékesítési vagy szolgáltatásnyújtási kötelezettség hatálya alá tartozó vállalkozás által e kötelezettség alapján nyújtott közszolgáltatás;

l) szervezeti postafiók: a hivatali kapuval rendelkező szervezet számára biztosított átmeneti elektronikus tárhely;

m) tartós tár: a központi rendszer részét képező elektronikus tárhelynek az ügyfélkapuval rendelkező személy iratainak hosszú távú megőrzését lehetővé tevő része;

n) ügysegéd: az elektronikus közszolgáltatást igénybe vevő számára az elektronikus közszolgáltatás keretében történő ügyintézésben közreműködő, valamint az elektronikus közszolgáltatás műszaki-informatikai infrastruktúrájához kapcsolati lehetőséget vagy szakmai-informatikai segítséget nyújtó, képviselőre nem jogosult személy.

3. §

(1) Elektronikus közszolgáltatás az e törvény által szabályozott módon, törvényben elektronikus úton nyújtott szolgáltatások biztosítására kötelezettek, illetőleg elektronikus úton szolgáltatást nyújtó egyéb szervezetek hatósági vagy egyéb tevékenységének, hatósági nyilvántartásból történő adatszolgáltatásának, a központi elektronikus szolgáltató rendszer (a továbbiakban: központi rendszer) igénybevételével, elektronikus úton történő végzése.

(2) A központi rendszer minden szolgáltatása elektronikus közszolgáltatásnak minősül.

(3) Az elektronikus közszolgáltatások bárki számára elérhetőek.

Az elektronikus közszolgáltatás alapelvei

4. §

(1) A központi rendszerhez csatlakozott, elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezetek a szolgáltatás nyújtása során biztosítják:

- a) az ügyintézési folyamatok átláthatóságát,
- b) a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségét és a személyes, illetve a jogszabályokban védeni rendelt egyéb adatok védelmét,
- c) az informatikai biztonságot, ideértve az elektronikus irat sértetlenségének, megváltoztathatatlanságának biztosítását,
- d) az informatikai rendszerekkel való együttműködés követelményeinek érvényesülését,
- e) az üzemeltetés folytonosságát,
- f) az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését.

(2) Az elektronikus közszolgáltatások fejlesztése során biztosítani kell, hogy az állami források felhasználásával létrehozott szoftverek, eljárási rendek, illetve más immateriális javak korlátlan felhasználási jogával az állam rendelkezzen, és a fejlesztések eredményei minden közigazgatási és közfeladatot ellátó szerv számára külön térítés nélkül hozzáférhetőek legyenek.

(3) Az elektronikus közszolgáltatások működésének elősegítése a közigazgatás minden szervének, illetve minden elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezetnek kötelezettsége, amely kötelezettséget az e törvényben meghatározott követelményeknek megfelelően, egymással együttműködve, összehangoltan kötelesek megvalósítani.

5. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatások nyilvános és tájékoztató jellegű szolgáltatásainak elérése nem korlátozható.

(2) Külön jogszabály az elektronikus közszolgáltatás igénybevételét az igénybevevő előzetes azonosításához kötheti.

II. Fejezet

Az elektronikus közszolgáltatások nyújtásának szabályai

6. §

(1) Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, a közigazgatási hatóságok kötelesek a hatósági eljárásokban az elektronikus kapcsolattartást és az e törvény hatálya alá tartozó más szolgáltatásaikat a központi rendszer útján az e törvényben meghatározott módon megvalósítani, illetve hozzáférhetővé tenni.

(2) A bíróság és az ügyészség által lefolytatott eljárásokban

a) a jogi képviselő és a bíróság, illetve az ügyészség közötti írásbeli kapcsolatot, valamint

b) a törvény által meghatározott más írásbeli kapcsolatot

a központi rendszer útján kell tartani.

(3) A közüzemi szolgáltatást nyújtók kötelesek ügyfélszolgálatukat hozzáférhetővé tenni a központi rendszeren keresztül, és a közigazgatási hatóságokkal e rendszeren keresztül tartani a kapcsolatot.

(4) Azok a költségvetési szervek, amelyek törvény alapján nem kötelezettek arra, hogy központi rendszerhez csatlakozzanak, jogosultak a központi rendszeren keresztül szolgáltatásaikat az ügyfelek számára elérhetővé tenni, és egymással, illetve más a rendszerben részt vevő szervezetekkel a rendszeren keresztül kapcsolatot tartani.

(5) A központi rendszerhez való csatlakozásra törvény alapján kötelezett, vagy arra feljogosított szervekkel szemben a központi rendszert szolgáltatási kötelezettség terheli, a szerződéskötést, illetve a szolgáltatást csak a külön jogszabályban foglalt biztonsági feltételek hiánya alapján tagadhatja meg, vagy korlátozhatja. A csatlakozás a rendelkezésre álló kapacitás tervezhetősége érdekében időben ütemezetten is megvalósítható, illetve fejlesztések megvalósításához köthető.

(6) A központi rendszerhez szerződés alapján csatlakozhat az a szerv vagy szervezet, amely szolgáltatásait a központi rendszeren kívánja nyújtani. Ha a szerződésből más nem következik, a csatlakozásért és a kapcsolattartás biztosításáért díjat kell fizetni.

(7) A (6) bekezdés hatálya alá tartozó szerv vagy szervezet részére biztosított szolgáltatás nem korlátozhatja a csatlakozási kötelezettség vagy törvényben előírt jogosultság alapján biztosított szolgáltatások nyújtását. A központi rendszer a (6) bekezdésben

foglalt szerződéseit teljesítésével kapcsolatban nem hivatkozhat elháríthatatlan külső okként a szolgáltatásnyújtási kötelezettség alá tartozó igény változására.

7. §

(1) A közigazgatási hatóság adatok szolgáltatására jogszabályban meghatározott kötelezettségét – törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – a központi rendszer útján teljesíti.

(2) A külön törvényben meghatározott közüzemi szolgáltatást nyújtók kötelesek a rájuk, illetve szolgáltatásaikra vonatkozó, közérdekből nyilvános adataik közzétételére irányuló, jogszabályban meghatározott kötelezettségüket a központi rendszeren keresztül is teljesíteni, valamint a közüzemi szolgáltatással kapcsolatos szabályzataikat a központi rendszeren keresztül elérhetővé tenni.

(3) Az adat- és információszolgáltatás tekintetében a csatlakozásra kötelezett szervek a tájékoztató jellegű szolgáltatási kötelezettségüknek a központi rendszer egységes követelményeknek megfelelő felhasználói felületén tesznek eleget.

8. §

(1) A törvény alapján csatlakozásra kötelezett vagy feljogosított szervezetnek a központi rendszerhez való csatlakozás előfeltételeinek, a szolgáltatásnyújtás folyamatosságával, biztonságosságával, hatékonyságával és hitelességével kapcsolatos követelményeknek folyamatosan meg kell felelnie.

(2) A csatlakozásra kötelezett szervezetet a csatlakozási előfeltételek meglétével kapcsolatos, külön jogszabály szerinti feltételek hiánya a szolgáltatási kötelezettség teljesítése alól nem mentesíti.

(3) A központi rendszeren elérhető szolgáltatásokkal szemben támasztott hitelességi, minőségi és fejlesztési követelmények érvényesülését a közigazgatási informatikáért felelős miniszter ellenőrzi.

9. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatások igénybevételéhez szükséges közhiteles, elektronikusan vezetett nyilvántartásokat, illetve adatbázisokat a központi rendszeren keresztül közvetlenül elérhetővé kell tenni az érintettek, illetőleg az adat kezelésére jogszabály vagy az érintett felhatalmazása alapján jogosultak számára.

(2) Egyes – külön jogszabályban meghatározott – elektronikus közszolgáltatások elérhetősége a külön jogszabály szerinti kormányzati ügyféltájékoztató központ által biztosított telefonos ügyintézés keretében is rendelkezésre áll.

III. Fejezet

Az elektronikus közszolgáltatások igénybevételének szabályai

10. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatásokat – a külön jogszabályban meghatározott műszaki-biztonsági követelményeknek megfelelő módon – a közszolgáltatás útján szolgáltatott, adott adat megismerésére jogosult bármely személy korlátozás nélkül igénybe veheti.

(2) A szolgáltatások igénybe vevője számára a központi rendszeren keresztül intézhető, jogszabályban meghatározott ügyek elektronikus úton történő intézésének és a korlátozott hozzáférésű nyilvántartásokhoz való elektronikus hozzáférésnek lehetősége a központi rendszer azonosítási szolgáltatásának igénybevételével nyílik meg.

(3) Törvény előírhatja elektronikus közszolgáltatás kötelező igénybevételét.

11. §

(1) A központi rendszer ingyenes szolgáltatásként (a továbbiakban: alapszolgáltatás) biztosítja

- a) a csatlakozásra kötelezettekkel való hiteles elektronikus kapcsolattartást, az ehhez kapcsolódó központi rendszer címet és elektronikus tárhelyet;
- b) az azonosítási szolgáltatásokat;
- c) az elektronikus közszolgáltatással összefüggésben teljesítendő fizetési kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítésének lehetőségét;
- d) a központi rendszerhez csatlakozott szervezetek által ingyenesen nyújtott szolgáltatásokat.

(2) A központi rendszer kiegészítő szolgáltatásai, a rendszerhez csatlakozott, vagy azal összekapcsolt szervezetek által nyújtott értéknövelt szolgáltatások, valamint az alapszolgáltatások kivételével az elektronikus közszolgáltatás igénybevétele jogszabályban meghatározott díjfizetéshez köthető.

(3) A központi rendszer működtetője a közvetlenül a szolgáltatás igénybe vételével kapcsolatban nála felmerülő költségeket jogszabályban meghatározott módon a szolgáltatás igénybevevőjére átháríthatja.

Azonosítás

12. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatás részeként igénybe vett távolról történő ügyintézéshez szükséges azonosítás előfeltétele a személyes megjelenéssel, vagy azzal jogszabály szerint egyenértékű módon végzett előzetes regisztráció, és az azonosításra alkalmas adatnak az adat kezelésére feljogosított által történő nyilvántartásba vétele.

(2) Az azonosítás történhet

- a) az azonosítás alanya által ismert egyedi információ alapján (a továbbiakban: tudás alapú azonosítás),
 - b) az azonosítás alanya által birtokolt egyedi eszköz, információhordozó alapján (a továbbiakban: birtoklás alapú azonosítás),
 - c) az azonosítás alanyára kizárólagosan jellemző tulajdonság alapján (a továbbiakban: tulajdonság alapú azonosítás),
- illetve ezek kombinációjával.

(3) Az azonosítás:

- a) magas,
 - b) közepes, vagy
 - c) alacsony biztonsági szinten
- történhet.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott biztonsági szintek közül az alkalmazandó szintet elektronikus közszolgáltatás esetén jogszabály határozza meg. Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a távolról történő ügyintézéshez alacsony biztonsági szintű azonosítás szükséges.

(5) A magasabb biztonságú azonosítást – az elektronikus közszolgáltatást nyújtó és az azonosítás alanya közötti megállapodás alapján – alacsonyabb biztonságú azonosítás helyett is lehet használni.

13. §

(1) A magas biztonsági szintű azonosítás legalább két egymástól független azonosítási módszer alkalmazásával történik, amelyek közül egynek tudás alapú azonosításnak kell lennie.

(2) A magas biztonsági fokozatú azonosítás során a birtoklás alapú azonosításhoz kizárólag a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő biztonságos aláíró eszköz és a külön jogszabály szerint azon arra feljogosított szolgáltató által elhelyezett és közigazgatási használatra alkalmas azonosítási célú tanúsítvány használható fel.

14. §

(1) A közepes biztonsági szintű azonosítás elkülönült azonosítási módszerként

a) az ügyfélkapu jelszó-nyilvántartásán alapuló azonosítással, valamint

b) egy egyszer használatos azonosítóval történő azonosítással történik.

(2) Az internetes úton történő ügyintézéshez rendelkezésre bocsátott egyszer használatos azonosítót az internettől független kommunikációs csatornán kell eljuttatni azonosítás alanyának.

15. §

(1) Alacsony biztonsági fokozatú azonosítás az elektronikus közszolgáltatások körében az ügyfélkapu tudás alapú jelszót alkalmazó azonosításával történik.

(2) A közszolgáltatáson kívül más, a 12. § (2) bekezdésében meghatározott azonosítási módszer is alkalmazható.

16. §

(1) Az ügyfélkapu létesítése személyes megjelenéssel a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervnél (a továbbiakban: központi nyilvántartó) vagy a körzetközponti feladatokat ellátó jegyző által működtetett okmányirodában vagy kormányrendeletben meghatározott más szervnél, valamint kormányrendeletben meghatározott hiteles azonosításra alkalmas elektronikus úton kezdeményezhető. Az ügyfélkapu létesítésére jogosult szerv az előtte személyesen eljáró személynek felajánlja az ügyfélkapu létesítését, amelyet a szerv kérelemre haladéktalanul létrehoz.

(2) Az ügyfélkapu létesítését kérő személynek személyazonosságát igazolnia kell, és a természetes személyazonosító adatait, állampolgárságát meg kell adnia. Az ügyfélkaput létrehozó szerv az azonosításhoz szükséges adatellenőrzés céljából adatot igényelhet a központi nyilvántartótól. Az ügyfélkapu létesítését kérő személynek egyidejűleg közölnie kell elektronikus levélcímét is.

(3) Az ügyfélkapun keresztül a szolgáltatást nyújtó szervezettel kapcsolatba lépő személytől az ügyfélkapus azonosításon túl más azonosító nem kérhető, ez azonban nem érinti a szolgáltatás igénybeviteléhez szükséges, jogszabályban meghatározott adatok átadásának kötelezettségét.

(4) Az ügyfélkaput létrehozó szerv – amennyiben az nem a kormány által adatkezelésre kijelölt szervezet (a továbbiakban adatkezelésre kijelölt szervezet) – továbbítja az ügyfélkaput létesítő által megadott adatokat, továbbá felhasználói nevét és jelszavát az adatkezelésre kijelölt szerv részére, amely az igénybevevő ügyfélkapus azonosítása

céljából kezeli az adatokat. Az ügyfélkaput létrehozó szerv – amennyiben az nem maga az adatkezelésre kijelölt szervezet – az adattovábbítást követően az adatokat haladéktalanul törli.

(5) Az adatkezelésre kijelölt szervezet az azonosításhoz szükséges adatellenőrzés céljából adatot igényelhet a személyiadat- és lakcímnyilvántartásból.

(6) Az adatkezelésre kijelölt szervezet az azonosítási tevékenység során az adatokat kizárólag személyazonosításra és a jogosult adatkezelők által megküldött természetes személyazonosító adatokkal való egyezés vagy eltérés megállapítására, valamint az elektronikus közszolgáltatáshoz szükséges üzenetek továbbítására használhatja fel.

(7) Sikeres azonosítás esetén az adatkezelésre kijelölt szerv az elektronikus közszolgáltatást nyújtó adatkezelésre jogosult szerv számára az azonosított személy nevét, elektronikus levélcímét, valamint a szerv számára képzett ügyfélazonosító kódot továbbíthatja.

(8) A 6. § (6) bekezdése alapján nyújtott szolgáltatás esetén személyes adat csak a szolgáltatást igénybevevő személy egyedi kifejezett hozzájárulása alapján adható át.

(9) Az igénybevevő képviselőjében természetes személy az ügyfélkapu használatával akkor járhat el, ha a képviselői jogosultságát igazolta.

Képviselő

17. §

(1) Ha az elektronikus közszolgáltatás igénybevevője képviselő útján jár el, a képviselői jogosultság ellenőrzése minden esetben a szolgáltatást nyújtó szervezet feladata, amiben a központi rendszer az igénybevevő felhatalmazása alapján közreműködhet.

(2) A képviselői jogosultság igazolása, illetve ellenőrzése történhet

a) külön törvényben meghatározott közhiteles nyilvántartás alapján;

b) a meghatalmazás céljára rendszeresített elektronikus űrlap kitöltésével és az erre vonatkozó, külön jogszabály szerinti eljárásrendben történő közlésével;

c) az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezethez külön úton eljuttatott, a külön jogszabály alapján hiteles meghatalmazással.

IV. Fejezet

Az elektronikus közszolgáltatások eszköz- és feltételrendszere

18. §

(1) A központi rendszer az elektronikus közszolgáltatások nyújtását, illetve igénybevételét támogató központi informatikai és kommunikációs rendszerek együttese.

(2) A központi rendszer elemei

- a) az elektronikus kormányzati gerinchálózat,
- b) a kormányzati portál,
- c) az ügyfélkapu,
- d) a hivatali kapu,
- e) a szervezeti postafiók,
- f) az elektronikus tárhely és a központi rendszer cím,
- g) a központi archiválási szolgáltatás,
- h) az elektronikus fizetéseket és elszámolás lehetőségét biztosító rendszer,
- i) a központi ügyfélszolgálat (ügyfélvonal).

(3) A központi rendszer az igénybevevői számára biztosítja személyes ügyintézési felület kialakításának lehetőségét, az ügyintézéshez szükséges feltételeket, hogy ügyei intézését távolról, a lehető legszélesebb körben egy integrált hozzáférési ponton keresztül végezhesse.

19. §

(1) A központi rendszeren keresztül nyújtott elektronikus közszolgáltatás során

- a) az alkalmazott informatikai és kommunikációs rendszerek műszaki megfelelőségét és biztonságos működésének feltételeit;
- b) a szolgáltatás üzemeltetéséhez szükséges eszközrendszer fenntartását, a szolgáltatáshoz való hozzáférés lehetőségét;
- c) a felhasználó tájékoztatását és az ügyfélszolgálatot;
- d) az adatok védelmét a jogosulatlan hozzáféréstől, módosítástól, törléstől, megsemmisüléstől;
- e) a személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését

az elektronikus közszolgáltatást nyújtónak biztosítania kell.

(2) A biztonságos és átlátható ügyintézés érdekében a központi rendszer üzemeltetése során

a) kizárólag olyan informatikai és kommunikációs rendszer alkalmazható, amely biztosítja a szolgáltatásokat igénybe vevőkkel való biztonságos kapcsolatot és a központi rendszer folyamatos – előzetesen bejelentett, a legkisebb terhelésű időszakokban megvalósuló karbantartási üzemszünetekkel korlátozható – elérhetőségét;

b) a szolgáltatás nyújtásához kizárólag olyan, a vonatkozó szabványoknak és műszaki előírásoknak megfelelő, megbízható és a külön jogszabály szerint tanúsított informatikai rendszerek és termékek használhatók, amelyek lehetővé teszik a hiteles iratcserét, biztosítják az elektronikus iratok sértetlenségét és védettségét, valamint az informatikai rendszerekben tárolt adatok hiteles archiválását.

(3) A központi rendszer működtetését és fejlesztését a közigazgatási informatikáért felelős miniszter ellenőrzi.

(4) A központi rendszert a Kormány által kijelölt szerv működteti, ehhez – a közigazgatási informatikáért felelős miniszter előzetes hozzájárulásával – más szolgáltató vagy szervezet közreműködését is igénybe veheti.

20. §

(1) A Kormány e törvényben meghatározott módon biztosítja és fejleszti az elektronikus közszolgáltatások igénybeviteléhez szükséges feltételeket, így

a) biztosítja a központi rendszer működtetéséhez szükséges feltételeket;

b) egységes, átlátható és technológia-semleges minősítési és hitelesítési követelmények meghatározásával és érvényesítésével biztosítja az elektronikus közszolgáltatás zavartalanságát;

c) elősegíti az egyetemes hozzáférhetőséget, így gondoskodik az elektronikus közszolgáltatáshoz való közösségi hozzáférési pontok, továbbá az ügyintézés támogató ügyfélszolgálat fenntartásáról, valamint a hozzáférhetőség indokolatlan korlátozásának megszüntetéséről;

d) ahol az ügy természete ezt lehetővé teszi, biztosítja a különböző fogyatékkal élők számára az akadálymentes, valamint a telefonos ügyintézés, illetve ügyindítás lehetőségét.

(2) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az elektronikus közszolgáltatások valamennyi igénybevevő számára időbeli korlátozás nélkül érhetők el.

Kormányzati portál

21. §

(1) A kormányzati portál biztosítja a központi rendszerben részvételre kötelezett, illetve ahhoz kapcsolódott szervezetek hozzáférhetőségét, az ügyintézéshez szükséges tájékoztatókhoz, valamint a közhiteles hatósági nyilvántartásokhoz és jogszabályban meghatározott adatbázisokhoz való hozzáférést, továbbá az elektronikus ügyintézéshez és a fizetések (elszámolások) elektronikus úton történő lebonyolításához szükséges feltételeket.

(2) A kormányzati portál szolgáltatásainak igénybevevője számára biztosítani kell, hogy az ügyei intézéséhez szükséges, különböző szolgáltatási felületeken közzétett információk integrált módon, egy hozzáférési ponton keresztül, rendezetten álljanak rendelkezésére.

Tárhely

22. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatás igénybevételének biztosítása érdekében központi rendszeri cím, továbbá az elektronikus közszolgáltatások igénybevétele során keletkezett iratok elhelyezésére szolgáló elektronikus tárhely áll rendelkezésre.

(2) Egy természetes vagy jogi személyhez, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezethez több ügyfélkapu, illetve ehhez kapcsolódó központi rendszeri cím és elektronikus tárhely tartozhat. A második és minden további központi rendszeri cím és elektronikus tárhely létesítése, illetve a külön jogszabályban meghatározott alanyi jogú elektronikus tárhely méretet meghaladó tárhelykapacitás külön jogszabályban meghatározott szolgáltatási díj ellenében történik.

(3) Az elektronikus tárhelyen elhelyezett iratok közül az igénybevevő – az általa végzett törlésig, illetve a regisztráció megszüntetéséig – a tárhely elkülönített részét képező tartós tárhelyen elhelyezett iratokat rendszerezett formában megőrizheti.

(4) A tárhely tartalmához az ügyfélkapu igénybevevője, valamint a törvényben meghatározott jogosultak férhetnek hozzá.

(5) A központi rendszer cím használatára kizárólag a központi rendszeren belüli, naplózott elektronikus kapcsolattartás során van lehetőség.

(6) Az ügyfélkapu használója kezdeményezheti, hogy az elektronikus közszolgáltatást nyújtó, általa meghatározott szervek vele a központi rendszer cím használatával elektronikus úton tartsanak kapcsolatot, részére elektronikus formában küldjenek iratokat.

A hozzájárulás kiterjedhet a szolgáltatást nyújtó szervezetek által kezdeményezett ügyekben való kapcsolattartásra is.

23. §

(1) Az alapszolgáltatás részét képező elektronikus tárhely méretét és az ügyfélkapuval rendelkező személy halála, illetőleg jogutód nélküli megszűnése esetén az elektronikus tárhelyen tárolt iratokkal kapcsolatos eljárást külön jogszabály határozza meg.

(2) Az ügyfélkapu használója jogosult arra, hogy elektronikus tárhelyén elhelyezett valamely iratához hozzáférést adhasson az általa meghatározott szerv, személy vagy bárki részére.

(3) Törvény a bárki számára való hozzáférhetővé tételt meghatározott iratok vonatkozásában kötelezővé, vagy valamely kedvezmény, juttatás igénybevételeének előfeltételévé teheti.

Adathozzáférés

24. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatás igénybevevője jogosult arra, hogy a közigazgatási hatóságok által elektronikusan vezetett nyilvántartás rá vonatkozó adataihoz, valamint az ügyei elektronikus intézése során elektronikus formában keletkezett iratokhoz, nyilvántartási (iktatási) adatokhoz a központi rendszer útján hozzáférjen, és azokat kérelmére számára elektronikusan megküldjék.

(2) A természetes személy a rá vonatkozó adatokhoz ingyenesen férhet hozzá, más adatszolgáltatás jogszabályban meghatározott díj fizetéséhez köthető.

Szervezeteknek nyújtott szolgáltatás

25. §

(1) A hivatali kapu a központi rendszerhez csatlakozott szervezetek számára biztosítja a számukra küldött, illetve általuk küldött iratokhoz való naplózott hozzáférést.

(2) A hivatali kapun át iratok fogadása, illetve küldése a megfelelően azonosított és erre felhatalmazott személyek által, illetve automatikus módon történhet. A hivatali kapu hozzáférésre felhatalmazott képviselők nyilvántartását a külön jogszabályban erre feljogosított szervezet vezeti.

(3) A jogosultság kezelése elosztott, a képviselőre való feljogosításért az ügyfélkaput használó szervezet felel.

(4) A csatlakozott szervezetek számára a központi rendszer szervezeti postafiókot biztosít. A szervezeti postafiók csak az átvételig terjedő tárolásra biztosít lehetőséget. Ettől eltérő tárhely-igény esetén a külön szabályzat szerinti térítési díj érvényesíthető.

(5) A hivatali kapun keresztül a csatlakozott szervezet iratkezelési rendszerét az iratot beküldők számára hozzáférhetővé kell tenni, hogy az ügyeik állásáról megfelelő azonosítás után tájékozódhassanak.

26. §

(1) A központi rendszer a Kormány rendeletében meghatározott módon központi iratkezelési szolgáltatással a csatlakozott szervezet kérelmére biztosítja a csatlakozott szervezet adatainak biztonságos elektronikus tárolását.

(2) A központi rendszer keretei között működik az elektronikus levéltári szolgáltatás mint a közlevéltárak elektronikus levéltári anyagának hosszú távú megőrzését lehetővé tevő tárolóhely-szolgáltatás, amely biztosítja az illetékes levéltárak hatáskörében lévő elektronikus levéltári szolgáltató rendszerek működtetésének műszaki-informatikai feltételeit, ennek részeként a megőrzött iratok hozzáférhetőségét.

Központi ügyfélszolgálat

27. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatások igénybevevői részére az elektronikus közszolgáltatással kapcsolatos egyedi igények alapján történő tájékoztatás, és az elektronikus támogatás céljára telefonon, illetőleg interneten keresztül elérhető szolgálatot kell működtetni a központi rendszer, továbbá külön jogszabályban meghatározott elektronikus ügyintézés támogató közösségi hozzáférési pontok keretében.

(2) Ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet eljárási cselekmény telefonon történő megtételét lehetővé teszi, a központi rendszer az ilyen ügyintézéshez telefonon keresztül elérhető szolgálatot biztosít.

(3) A telefonos ügyfélszolgálati kapcsolatról csak az igénybevevő kifejezett hozzájárulása alapján készülhet hangfelvétel, amelyet az igénybevevő által adott hozzájárulás időtartamáig, de legfeljebb öt évig tárol a központi rendszer.

(4) A 27. §-ban meghatározott telefonon történő szolgáltatás és a vétel visszaigazolásához kötött eljárási cselekmény csak hangrögzítéssel, és a hangfelvétel változtathatlanságát biztosító eljárással végezhető. Ilyen esetben a felvétel kezelésére az irattári szabályok vonatkoznak.

(5) Az igénybevevő kérheti a beszélgetés hiteles másolatának az elektronikus tárhelyén történő elhelyezését.

Az ügysegédi eljárás

28. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatás igénybevétele során ügysegéd közreműködésére az ügyintézés kezdeményezésének helyén vagy a központi rendszer központi ügyfélszolgálatán keresztül kerülhet sor.

(2) Az ügysegédet az elektronikus közszolgáltatást igénybevevője a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint feljogosíthatja arra is, hogy az igénybevevő tárhelyére adatot helyezzen el, vagy onnan adatot helyezzen át.

V. Fejezet

Az elektronikus közszolgáltatásokkal összefüggő felügyeleti és tanúsítási jogosítványok

29. §

(1) Az elektronikus közszolgáltatások hitelessége, minősége, üzembiztonsága és a kezelt adatok biztonsága érdekében a központi rendszer részét képező, illetve ahhoz csatlakozó rendszerek külön jogszabályban megállapított egységes biztonsági, valamint a rendszerek együttes működését biztosítani képes szabályok szerint működnek.

(2) A központi rendszerhez csatlakozott rendszer üzemeltetője felel azért, hogy a rendszer a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek megfeleljen.

(3) A központi rendszer működtetője felelős azért, hogy a (2) bekezdés szerinti rendszerek tevékenységükkel ne veszélyeztessék a központi rendszer más elemeinek biztonságát. E felelősségi körében eljárva korlátozhatja, illetve megszüntetheti a csatlakozott rendszer hozzáférését.

Tanúsítás

30. §

(1) A központi rendszerhez való csatlakozás a szolgáltatás jellege szerint differenciált követelményeinek teljesítését a Nemzeti Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NHH) regisztrálja.

(2) A tanúsítást a csatlakozást megelőzően és utána rendszeresen el kell végezni.

(3) A csatlakozás csak az NHH által elvégzett regisztráció után hajtható végre.

(4) Ha a csatlakozás megtörténte után a felülvizsgálat során az erre feljogosított szakértő a feltételek hiányát érzékeli, az NHH-hoz fordul a regisztráció visszavonása érdekében.

VI. Fejezet

Záró rendelkezések

31. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki

- a) a központi rendszer működtetőjét,
- b) a 13. § (1) bekezdésében meghatározott, adatkezelésre kijelölt szervet.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezetek együttműködésével, az általuk működtetett informatikai rendszerek együttes működtetésével kapcsolatos részletes szabályokat;

b) a központi rendszer működtetésével valamint szolgáltatásainak igénybevételével összefüggő részletes informatikai-biztonsági, adatbiztonsági követelményeket;

c) a központi rendszer igénybevevőinek azonosítására vonatkozó részletes szabályokat;

d) a központi rendszerhez való csatlakozás műszaki követelményeit és az e követelményeknek való megfelelés tanúsításának szabályait;

e) a központi rendszer útján nyújtott elektronikus tájékoztató, ügysegédi és ügyintézési szolgáltatások részletes formai, tartalmi és dokumentációs követelményeit;

f) a külön díj megfizetése ellenében igénybe vehető elektronikus közszolgáltatások körét, a díj megfizetésének módozatait, és eljárásrendjét;

g) a hatósági nyilvántartásokból történő adatkérésre és adatszolgáltatásra vonatkozó informatikai-biztonsági követelményeket;

h) a központi rendszer részeként nyújtott irattárolási, levéltári technikai szolgáltatásra és az e szolgáltatások igénybevételére vonatkozó részletes szabályokat;

i) az elektronikus fizetésekre és elszámolásokra vonatkozó részletes szabályokat;

j) az elektronikus tárhely használatának részletes szabályait.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben kijelölje azokat a közigazgatási hatóságokat, amelyek elektronikus közszolgáltatásaikat – átmenetileg, az államháztar-

tás vagy az európai uniós források terhére nyújtott támogatások vagy egyéb kifizetések zavartalan megállapítása és folyósítása feltételeinek megteremtéséig terjedő, a rendeletben meghatározott közigazgatási hatósági ügyekben és egyéb eljárásokban, a rendeletben meghatározott időszakban – nem a központi rendszer igénybevételével nyújtják.

32. §

(1) E törvény a (2)-(4) bekezdésben meghatározott eltérésekkel 2009. október 1-jén lép hatályba.

(2) A 6. § (3) bekezdése és a 7. § (2) bekezdése 2010. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 9. § (1) bekezdése 2011. január 1-jén lép hatályba.

(4) A 6. § (2) bekezdése 2012. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) elfogadása a közigazgatási hatósági ügyek elektronikus intézésére vonatkozó szabályozórendszer teljes körű átalakításának, modernizációjának kezdetét is jelentette. A Ket. elektronikus ügyintézésre vonatkozó szabályokat csak a legszükségesebb mértékben rögzítette, felhatalmazást biztosított viszont az elektronikus hatósági ügyintézési szabályok alkalmazásához szükséges részletszabályok megalkotására.

A Ket.-ben biztosított felhatalmazások alapján került elfogadásra az elektronikus ügyintézés részletes szabályairól szóló 193/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet, az elektronikus ügyintézés lehetővé tevő informatikai rendszerek biztonságáról, együttműködési képességéről és egységes használatáról szóló 195/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet, valamint a közigazgatási hatósági eljárásokban felhasznált elektronikus aláírásokra és az azokhoz tartozó tanúsítványokra, valamint a tanúsítványokat kibocsátó hitelesítés-szolgáltatókra vonatkozó követelményekről szóló 194/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet. A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (Ltv.) módosítása megteremtette annak a lehetőségét, hogy az egységes közigazgatási ügykezelési szabályok szerves részeként az elektronikus iratkezelés, a közfeladatot ellátó szerveknél alkalmazható iratkezelési szoftverekkel szemben és az elektronikus iratok levéltárba adásával, tárolásával kapcsolatban támasztott követelmények is kialakításra kerüljenek.

Az ügyfélközpontú közigazgatást előtérbe helyező, a kormányprogramban is feladatként megfogalmazott szolgáltató állam kialakításának egyik legfontosabb eleme az elektronikus ügyintézés és az ezt támogató rendszerek megteremtése. A Ket. – különös tekintettel a benyújtott módosításra is – alapvetően biztosítja az elektronikus hatósági ügyintézés és szolgáltatás jogszabályi feltételeit.

Az elektronikus kormányzás fogalma ennél lényegesen szélesebb körű szolgáltatásokat fed le: pl. a hatósági ügyintézés körébe nem tartozó elektronikus ügyintézés támogatása, tájékoztató szolgáltatások stb. Az ügyfelek – a lehető legáltalánosabban értelmezett – elektronikus támogatása céljából a Kormány létrehozta a központi elektronikus szolgáltató rendszert, amely magában foglalja az elektronikus kormányzati gerinchálózatot, a kormányzati portált, a kormányzati ügyfél-tájékoztató központot, az ott megjelenő szolgáltatásokat és ügyintézési lehetőségeket, valamint azok fenntartóit és üzemeltetőit, továbbá biztosítja az ügyfelek számára az elektronikus ügyfélkapu, a csatlakozott szervek számára a hivatali kapu létesítésének lehetőségét.

E feladatok támogatását az állampolgárok magasabb színvonalú kiszolgálását lehetővé tevő, az egész országot átfogó, korszerű eszközöket alkalmazó, szolgáltató szemléletű elektronikus ügyintézési, ügyfél-tájékoztatási rendszer szolgálja. A központi rendszer ma egységesen biztosítja az állampolgárok, a közigazgatási és egyéb csatlakozó szer-

vek számára az elektronikus alapszolgáltatásokat, amelyhez szabványosított felületeken csatlakoznak a kormányzati elektronikus szolgáltatások, továbbá lehetőséget biztosít az önkormányzati szolgáltatások csatlakoztatására is. Felügyeletét és működtetését a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter feladat- és hatásköréről szóló 29/2008. (II. 19.) Korm. rendelet alapján a Miniszterelnöki Hivatal látja el. Az ügyfélkapu köré kiépült, központosított elektronikus ügyintézés alapvető jogi és informatikai biztonsági feltételrendszerre vonatkozó részletszabályokat – a Ket. szabályaival összhangban – a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer és a kapcsolódó rendszerek biztonsági követelményeiről szóló 84/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet, illetőleg a Központi elektronikus szolgáltató rendszerről szóló 182/2007. (VII. 10.) Korm. rendelet állapítja meg.

A Kormányprogramban célul tűzött, modern, szolgáltató állam kialakításának igénye az elektronikus közigazgatással, az állampolgárok, vállalkozások, civil szervezetek ügyeinek elektronikus úton történő intézésével kapcsolatos kérdések köre a jogi szabályozás szintjén azonban nem kizárólag a hatósági közigazgatási eljárás magasabb szintű „elektronizáltságának”, az eljárási cselekmények elektronikus út igénybevételével történő gyakorolhatóvá tételének igényét veti fel. Az e-közigazgatás alapjaira építve, azon mégis túlnyúlva a lehető legszélesebb körben értelmezett elektronikus közszolgáltatások fejlesztésének szükségességére is rámutat.

A Kormányprogram ezen céljaival összefüggésben alapvető feladatként határozható meg, hogy mindenki számára biztosítani lehessen az alapvető információs közszolgáltatásokhoz, az elektronikus kommunikációs hálózathoz, a közhasznú információkhoz való biztonságos hozzáférést, az állampolgárok, vállalkozások, civil szervezetek számára pedig hivatalos ügyeik elektronikus úton történő intézésének, az állam az ügyintézésben közreműködő szerveinek több csatornás (személyes, internetes, mobiltelefonos stb.) elérési lehetőségét.

Ez összességében az elektronikus közszolgáltatások szemléletváltást is jelentő átalakítását követeli meg: az ügyek elektronizálásáról a hangsúly az ember és családja, üzleti vállalkozása, civil szerveződése támogatásának irányába, mindennapi igényei személyre szabott kiszolgálására, az ügyek intézéséhez szükséges információk teljes körű biztosítására kell, hogy áttevődjenek. Mindehhez – egységes alapokon, a már kialakított e-közszolgáltatási alpinfrastruktúrára építve – olyan, központilag menedzselte működési infrastruktúrát kell kiépíteni, mely középtávon megoldja a rendszerek fizikai, informatikai szempontból történő elhelyezését és védelmét, lehetőséget ad a tudásmegosztásra. Szükséges olyan szabványosított ügyintézési felületek kialakítása is, amelyeken keresztül az ügyfél ezen egységes közszolgáltatási struktúra keretei között találkozik az állammal, az állam szerveivel.

A nemzetközi példáknak megfelelően az ügyfelek igényeire válaszoló elektronikus közszolgáltatások kialakításának feltételrendszerét egy egységes, átfogó, a jelenleg

fennálló irányítási és koordinációs hatásköri átfedéseket felszámoló elektronikus közszolgáltatási törvény formájában szükséges rendezni. A törvény elsődleges célja, hogy az elektronikus közszolgáltatások infrastrukturális (szervezeti-intézményi, működési, biztonságossági, interoperabilitási stb.) feltételrendszerét kialakítsa.

A szabályozás lényeges törekvése az elektronikus közszolgáltatások egyetemes elérhetőségének biztosítása: ez egyrészt a rendelkezésre álló műszaki-technológiai eszközök és kapcsolattartási módok (internet, telefon, szöveges üzenetküldő szolgáltatások) alkalmazásának befogadásában, másrészt az ügyintézés támogatási lehetőségei (ügysegédi szolgálat, ügyintézési pontok hálózata, ügyfélvonal, stb.) szabályozásában ölt testet. Az elektronikus közszolgáltatások nyújtása és igénybevétele a tervezett törvényi szabályozás szerint a központi elektronikus szolgáltató rendszer útján történik.

Elektronikus közszolgáltatás a központi rendszeren keresztül, a közigazgatási hatóságok, valamint a közüzemi szolgáltatók által elektronikus úton nyújtott szolgáltatás, mely mindenki számára hozzáférhető. A nyilvános és tájékoztató jellegű közszolgáltatásokat bárki számára elérhetővé kell tenni, egyes, törvényben meghatározott szolgáltatások igénybevétele azonban előzetes azonosításhoz köthető: a Javaslattal ezzel összefüggésben rendelkezik a lehetséges azonosítási módokról is. A központi rendszerhez, mint az elektronikus közszolgáltatásokat biztosító központi infrastruktúrához való csatlakozás főszabályként a közigazgatási eljárási törvény szerinti közigazgatási hatóságok, a bíróságok, ügyészségek és a közszolgáltatók számára kötelező, mások (költségvetési szervek, köztisztviselők, területi- és kisebbségi önkormányzatok, gazdálkodó szervezetek) számára pedig lehetőség. Az elektronikus közszolgáltatásokhoz való hozzáférés az igénybe vevőket a törvény erejénél fogva, mintegy alanyi jogként, a Javaslattal külön is meghatározott alapszolgáltatások vonatkozásában külön ellenszolgáltatás vagy díj fizetése nélkül illeti meg.

A törvényjavaslat stratégiai célja között rögzített követelmény, hogy a szabályozásnak – szolgáltató szemléletű, egységes folyamatszabályozással, a szolgáltatások egyetemes elérhetőségével – biztosítani kell a nyilvánosság és a társadalmi kontroll feltételeit. A csatlakozott szervezeteknek, szervezeteknek biztosítaniuk kell az ügyintézési folyamatok átláthatóságát, a közérdekű adatok megismerhetőségét és a személyes adatok védelmét, az informatikai biztonság, a más informatikai rendszerekkel való együttműködés követelményének az üzemeltetés folytonosságát lehetővé tevő teljesülését, a digitális esélyegyenlőség és az elektronikus közszolgáltatások társadalmi elfogadottságának erősítését. Ugyancsak alapvető követelmény, hogy az elektronikus közszolgáltatások elősegítése a közigazgatás minden szervének kötelezettsége, melynek teljesítése során a szervek együttműködésre kötelezettek.

Az elektronikus közszolgáltatások igénybevétele során a képviselő megengedett: a természetes, illetve jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet helyett meghatalmazott is eljárhat, a képviselői jogosultságot a törvényben meghatározott módon iga-

zolni, illetve a jogosultság fennállását ellenőrizni kell. A Javaslat az elektronikus közszolgáltatások igénybevételét a legszélesebb személyi kör számára kívánja biztosítani: azok számára is meg kívánja nyitni a lehetőséget, akik internet-eléréssel, vagy ügyeik elektronikus intézéséhez a kellő szakértelemmel, tapasztalattal nem rendelkeznek. Számukra egyfelől a már jelenleg is működő, továbbfejlesztendő e-Magyarország pontok, teleházak, integrált közösségi szolgáltató terek országos hálózata, másrészt a központi rendszer – külön jogszabályokban meghatározott ügyek intézésére telefonon is igénybe vehető – ügyfélszolgálat nyújt segítséget.

A központi rendszer szolgáltatásaival szembeni általános követelmény, hogy e szolgáltatások az igénybe vevő mindenkori élethelyzetéhez igazíthatók legyenek, az ügyfél számára személyes és személyre szabott igényeihez igazodó ügyintézési felületet biztosítsanak, az ügyek intézése pedig lényegében egyablakos ügyintézésként között legyen megvalósítható.

Az elektronikus közszolgáltatások igénybe vevői (az ügyfélkapuval rendelkezők) részére egyedi, elektronikus elérhetőségüket biztosító központi rendszer cím kerül kialakításra, melyhez megfelelő nagyságú, az elektronikus közszolgáltatások igénybevétele során keletkezett iratok elhelyezésére szolgáló elektronikus tárhely is tartozik. A Javaslat az információs önrendelkezési jogok és a személyes adatok védelme a lehető legmagasabb szintű biztosítása érdekében meghatározza az igénybe vevőnek az elektronikus úton tárolt információ feletti rendelkezéssel (így különösen a hosszabb távú megőrzést biztosító, ún. tartós tárban való elhelyezéssel illetőleg meghatározott esetekben a nyilvánosságra hozatallal) kapcsolatos jogosítványait. A központi rendszerhez csatlakozott szervezetek számára kötelező a hivatali kapu nyitása: a szervezetek, ténylegesen a nevükben külön jogszabály szerint hitelesen azonosított és felhatalmazott ügyintézők ezen keresztül férnek hozzá a központi rendszerben elérhető szolgáltatásokhoz, információkhoz. A csatlakozott szervezet számára a központi rendszer részeként a hivatali tár (szervezeti postafiók) kialakítása is biztosított.

A csatlakozás feltétele, hogy a hivatali kapun keresztül csatlakoztatni kívánt informatikai rendszerek és eszközök a törvényben meghatározott módon előzetesen biztonsági auditra kerüljenek, illetve a szakvélemények alapján a megfelelést a Nemzeti Hírközlési Hatóság regisztrálja. Az elektronikus közszolgáltatások hitelessége, minősége, üzembiztonsága és a kezelt adatok biztonsága érdekében az is követelmény, hogy a központi rendszer részét képező rendszerek a külön jogszabályban meghatározott egységes biztonsági és interoperabilitási követelményeknek megfelelően működjenek: a Javaslat rendezi a működtetéssel kapcsolatos felelősségi kérdéseket is. Ha a csatlakozás feltételei a csatlakozás után megszűnnek (akár azért, mert az érintett szervezet többé nem nyújt elektronikus közszolgáltatást, akár azért, mert a műszaki, interoperabilitási stb. követelményeknek többé már nem felel meg) a rendszeres felül-

vizsgálatot végző, erre feljogosított szervezet szakvéleménye alapján az NHH a regisztrációt visszavonja.

A szabályozás alapvető jellegéből (az elektronikus közszolgáltatásokra vonatkozó keretszabályok kialakítása) adódóan a Javaslat egyrészt csak az alkalmazás szempontjából legszükségesebb fogalmak meghatározására, a közszolgáltatási struktúra, a folyamatok legalapvetőbb, garanciális szempontból törvényi szabályozást igénylő kérdései lényegi elemeinek rögzítésére törekszik, másrészt viszont biztosítja a részletszabályok rendeleti szintű megalkotásához szükséges felhatalmazásokat. Kormányrendelet határozná meg az elektronikus közszolgáltatások együttműködésével, az általuk működtetett informatikai rendszerek együttes működtetésével kapcsolatos részletes szabályokat és a központi rendszer működésével, szolgáltatásainak igénybevételével összefüggő részletes informatikai biztonsági, adatbiztonsági követelményeket, a központi rendszerhez való csatlakozás követelményeit, az e követelményeknek való megfelelés tanúsításának szabályait. A Javaslat az ügyfelek (felhasználók) elektronikus úton történő azonosításának, a hatósági nyilvántartásokból történő adatkérésre és adatszolgáltatásra, a központi rendszer szolgáltatásaként nyújtott központi e-irattári és e-levéltári szolgáltatásra, e szolgáltatások igénybevételére, illetőleg a központi rendszer cím használatára vonatkozó – zömében technikai természetű – részletszabályokat ugyancsak kormányrendeleti szinten tenné szabályozhatóvá.

A Javaslat számos szempontból kiegészíti a Ket. az elektronikus hatósági ügyintézésre vonatkozó, az eljárási törvény folyamatban lévő módosításával amúgy is átfogóan érintett szabályait. Az elektronikus közszolgáltatás igénybevételének összefüggésében (pl. azonosítás, biztonságosság, informatikai rendszerek együttes működtetése) a Ket.-re épülő jelenleg hatályos szabályozási modell helyébe lép.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A törvény célját határozza meg.

E törvény három kérdéskört kíván szabályozni:

- 1) A központi elektronikus szolgáltató rendszeren át nyújtott szolgáltatások nyújtásának és hozzáféréseinek eljárási és bizonyos mértékig technikai feltételeit.
- 2) Az elektronikus közszolgáltatást nyújtó, vagy a szolgáltatás működéséhez, engedélyezéséhez kapcsolódó hatósági tevékenységes végző személyek jogait és kötelezettségeit.
- 3) A szolgáltatást igénybe vevők jogait és kötelezettségeit.

A 2. §-hoz

A Javaslát az értelmező rendelkezések körében – a hatályos, zömében a jelenlegi kormányrendeleti szintű szabályozás terminológiájára építve, azt szükség szerint továbbfejlesztve – a törvény alkalmazása szempontjából a leglényegesebb fogalmak meghatározására törekszik. Nem volt cél ugyanakkor átfogó informatikai értelmező szótár kialakítása, arra törekedtünk, hogy a fogalmakat a legáltalánosabb köznap i jelentésükben, mindennapi tartalmukkal használjuk a tervezetben.

Rögzítjük ugyanakkor azokat a fogalmakat, amelyeket speciálisan a központi rendszer összefüggésében alakítottunk, ki, vagy láttunk el speciális jelentéssel.

A 3. §-hoz

Ez a szakasz adja meg az elektronikus közszolgáltatás definícióját.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvénnyel összhangban azt az elektronikus szolgáltatást tekintjük elektronikus közszolgáltatásnak, amely törvény által szabályozott (ez a jelen törvény) és a szolgáltató szolgáltatás nyújtására jogszabály által kötelezett. Ez elsődlegesen e törvényjavaslát 6. § -a, de más törvény is kötelezhet egy szervezetet elektronikus közszolgáltatás nyújtására.

Mivel az elektronikus közszolgáltatásokat a központi elektronikus szolgáltató rendszeren keresztül nyújtják, maga a központi elektronikus szolgáltató rendszer is közszolgáltatás.

A szakasz rögzíti, hogy az elektronikus közszolgáltatás egésze mindenki számára hozzáférhető (ez természetesen nem jelenti azt, hogy egyes szolgáltatásaihoz ne kapcsolódhatnak eljárási, fizetés vagy pl. adatvédelmi korlátozások).

A 4-5. §-hoz

Az alapvető, elvi követelményeket határozza meg.

Az elektronikus közszolgáltatások megvalósítása során a központi rendszernek, illetőleg a részére adatot, információt átadó közigazgatási, közszolgáltató szervezeteknek biztosítaniuk kell az ügyintézési folyamatok átláthatóságát, a közérdekű adatok megismerhetőségét és a személyes adatok védelmét, az informatikai biztonság, a más informatikai rendszerekkel való együttműködés követelményének az üzemeltetés folytonosságát lehetővé tevő teljesülését, a digitális esélyegyenlőség és az elektronikus közszolgáltatások társadalmi elfogadottságának erősítését.

Az elektronikus közszolgáltatások megvalósításával kapcsolatban fontos elv, hogy a közszolgáltatások a közvagyon részét képezik, ennek megfelelően az e fejlesztések

keretében létrejött különböző szellemi termékek, immateriális javak a közigazgatáson belül korlátlanul felhasználhatók legyenek. Ezen alapelv részletes kibontásához szükséges technikai, eljárási szabályokat a 31. § (2) bekezdés a) pontja alapján kiadott kormányrendeletben kell rögzíteni, hiszen ez is együttműködési kérdés.

Ugyancsak alapelvi követelményként kerül az is kimondásra, hogy az elektronikus közszolgáltatások elősegítése a közigazgatás minden szervének kötelezettsége, melynek teljesítése során e szervek együttműködésre kötelezettek. Az együttműködés a gyakorlatban nem csak az adatok, információ átadásával, de az informatikai rendszerek működésének összehangolásával, interoperabilitásának biztosításával valósulhat meg Erre vonatkozóan a Javaslat biztosítja a szükséges rendeletalkotási felhatalmazottságot is [31. § (2) a) pont]. A nyilvános és tájékoztató jellegű közszolgáltatásokat bárki számára hozzáférhetővé kell tenni, egyes – törvényben meghatározott – elektronikus közszolgáltatások igénybevétele azonban az igénybevevő előzetes azonosításához köthető (5. §). Fontos garanciális elv, hogy azonosítást csak olyan szervezet végezhet, amely az adatok kezelésére feljogosított. A feljogosítást értelemszerűen törvény, vagy meghatározott esetekben az azonosítást igénylő személy felhatalmazása, beleegyezése is lehetővé teheti.

A javaslat ugyanakkor fenntartja az egyes szolgáltatók autonómiáját a lehető legmagasabb színvonalú szolgáltatás érdekében, nem hoz létre belőlük egy arctalan masszát. Így az igénybevevők mindig tisztában lehetnek vele, hogy kinek a szolgáltatását veszik igénybe, ugyanakkor létrejön a rendszer – mint egész – megbízható működéséért való felelősség is.

A 6. §-hoz

Az elektronikus közszolgáltatások nyújtása a törvényben meghatározott állami szervek számára kötelezettség. A törvényjavaslat három kötelezett kategóriát különít el.

Az elsőbe a közigazgatási hatóságok tartoznak, amely fogalomba valamennyi közigazgatási hatósági feladatot ellátó államigazgatási, illetve önkormányzati hatósági szervezet, valamint a hatósági jogköröket külön törvény alapján ellátó köztestületek, illetve más jogszabályban erre felhatalmazott szervezetek beletartoznak.

A második kör a bíróságok és ügyészségek kommunikációját, illetve elektronikus szolgáltatásait célozza meg.

A harmadik előírás a fogyasztóvédelmi törvény szerinti közszolgáltatók ügyfélszolgálati tevékenységére vonatkozik, ezt is elérhetővé kell tenni a központi elektronikus szolgáltató rendszeren keresztül.

Más költségvetési szervek jogosultak a központi rendszerhez csatlakozni. A költségvetési szerv az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban:

Áht.) 87. § (1) bekezdése szerint az államháztartás részét képező olyan jogi személy [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 36. § (1) bek.], amely a társadalmi közös szükségletek kielégítését szolgáló jogszabályban, határozatban, alapító okiratban (a továbbiakban együtt: alapító okirat) meghatározott állami feladatokat alaptevékenységként, nem haszonszerzés céljából, az alapító okiratban megjelölt szerv szakmai és gazdasági felügyelete mellett, az alapító okiratban rögzített illetékességi és működési körben, feladatvégzési és ellátási kötelezettséggel végzi. Az Áht. 87. § (2) bekezdése a)-e) pontjai alapján költségvetési szervnek a központi költségvetési szerv (ideértve a Munkaerőpiaci Alapból finanszírozott munkaerőpiaci szervezetet is), a helyi önkormányzati költségvetési szerv (ideértve a többcélú kistérségi társulás költségvetési szervét is), a helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv, a társadalombiztosítási költségvetési szerv, az országos kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv és a köztestületi költségvetési szerv minősül.

A gazdálkodó szervezetek [Ptk. 685. § c) pont] és lényegében minden más jogi és természetes személy, aki a központi rendszeren keresztül szolgáltatást kíván nyújtani, saját döntése nyomán, külön megállapodás alapján igénybe vehetik a központi rendszer szolgáltatásait, illetve az azon keresztül elérhető szolgáltatásokat. A csatlakozás feltételeit rendező jogszabály (kormányrendelet) megalkotására a 31. § (2) bekezdés d) pontja biztosít felhatalmazást. Minden szervezet esetében érvényes, közös szabály ugyanakkor, hogy a szervezetnek meg kell felelnie a központi rendszerhez való csatlakozás előfeltételeinek, teljesítenie kell a szolgáltatásnyújtás folyamatosságával, biztonságossággal, hatékonyságával és hitelességével kapcsolatos követelményeket, és ezt erre feljogosított szakértővel kell igazoltatnia.

A közszolgáltatás követelményeivel összhangban a javaslat rögzíti, hogy valamennyi csatlakozásra kötelezett szervezeti körrel, valamint a költségvetési szervekkel szemben a központi rendszert szolgáltatási kötelezettség terheli.

Ugyanakkor a felkészülés, illetve az igények változásához való alkalmazkodás érdekében lehetővé teszi, hogy a kapacitások kiépülésére tekintettel a csatlakozást, a szolgáltatások bővítését ütemezni lehessen. Ennek mintegy ellentételeként, a kötelezett szervek számára is felkészülési időt biztosít a törvényjavaslat, a különböző kötelezett körök, szolgáltatások vonatkozásában a kötelezés eltérő időpontban lép hatályba, biztosítva a felkészülés lehetőségét.

Az ellátás biztonsága érdekében rögzíti, hogy a központi rendszernek a kötelezett és a jogosulti kör számára nyújtott szolgáltatásainak elsőbbséget kell biztosítania, elsődlegesen az ő igényeiket kell kielégítenie, csak ezután nyújthat mások számára szolgáltatásokat. A másik oldalról viszont a megkötött szerződések biztonsága érdekében előírja, hogy a központi rendszer a kötelezett, illetve csatlakozásra a törvény erejénél fogva jogosult szolgáltatók részéről fellépő újabb igények esetén sem hivatkozhat vis maiorra a már önkéntesen (jellemzően ellenérték fejében) megkötött szerződések telje-

sítésénél. Azaz nem mentesülhet következmények nélkül a már megkötött szerződésében rögzített kötelezettségek alól.

A 7. §-hoz

A Javaslat 4. §-a az elektronikus közszolgáltatás alapelvei körében a közigazgatás szerveinek együttműködési kötelezettségét, az elektronikus közszolgáltatások elősegítését, a nyilvános és tájékoztató jellegű közszolgáltatások bárki számára való hozzáférhetővé tételét elvi követelményként fogalmazza meg. Az 7. § (1)-(2) bekezdés az együttműködési, tájékoztatás-nyújtási kötelezettség konkrét formáit nevesíti azzal, hogy előírja: a közigazgatási szervek e kötelezettségüknek a központi rendszer útján, az egységes követelményeknek megfelelő felhasználói felület igénybevételével tesznek eleget. Az igénybe vevők megfelelő eligazodását elősegítve a kormányzati portál felületén keresztül biztosítják a az elektronikus közszolgáltatást elérhetővé tevő információkat. Az ügyfelek, igénybevevők munkájának hatékonyabbá tétele érdekében nélkülözhetetlen, hogy minél kevesebb féle eljárást kelljen elsajátítaniuk. Lehet ugyan, hogy egy adott eljárásra lokálisan optimálisabb megoldást lehet kialakítani, de azáltal, hogy az ügyfelek hasonló megoldásokat használnak különböző helyzetekben az összhatékonyság lényegesen javítható mind az ügyfelek, mind a megvalósítás (fejlesztés) szempontjából (néhány átalakítási művelet pedig a jelenlegi számítás kapacitások mellett nem jelenthet nehézséget).

A közüzemi szolgáltatók tájékoztatási kötelezettségüknek az egységes követelményeknek megfelelő felhasználói felület igénybevételével tesznek eleget: az egységes felületen (a tájékoztatás funkciójához pl. ügyleírás, az ügyintézés során alkalmazandó jogszabályok ismertetése, ügyintézők, ügyintézési pontok, ügyfélszolgálat elérhetősége stb.) gyorsan és költséghatékonyan tudja tájékoztatni az igénybe vevőket. A felhasználók biztonsága érdekében kötelesek ugyanígy a közüzemi szolgáltatással kapcsolatos szabályzataikat is elérhetővé tenni.

A 8. §-hoz

Az elektronikus közszolgáltatás nyújtásának feltétele, hogy a központi rendszerhez való csatlakozásra kötelezett vagy jogosult szervezet a csatlakozás előfeltételeinek, a szolgáltatásnyújtás folyamatosságával, biztonságosságával, hatékonyságával és hitelességével kapcsolatos követelményeknek megfeleljen, és ezt a szolgáltatás megkezdése előtt, illetőleg rendszeres időközönként a szolgáltatásnyújtás során a külön jogszabály szerint erre feljogosított szakértői vizsgálat alapján tanúsítsa. A Javaslat szerint a NAT feljogosítása, illetve a biztonság tekintetében a MIBÉTS alapján történne a szakértői tanúsítás, amit az NHH regisztrálna, az elektronikus aláírásról szóló törvényben szereplő eljáráshoz hasonlóan. A csatlakozás csak a szakértői tanúsítvány, illetve a regisztráció birtokában hajtható végre. Ha a csatlakozás megtörténte után e feltételek

változnak, s e változások tükrében a csatlakoztatás már nem lenne végre hajtható, úgy a szakértő a rendszeres felülvizsgálat alapján javaslatot tesz az NHH-nak a regisztráció visszavonására. Ilyen esetben szervezet központi rendszerhez való kapcsolódását meg kell szüntetni. A központi rendszerhez való csatlakozás és összekapcsolás különös követelményeit és az e követelményeknek való megfelelés tanúsításának szabályait a 31. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felhatalmazás alapján kormányrendelet állapítja meg.

Fontos garanciális elv, hogy az elektronikus közszolgáltatás nyújtására kötelezett szervezet nem hivatkozhat, mentesítő tényezőként a csatlakozás feltételeinek hiányára, köteles a csatlakozás feltételeit saját vagy más erőforrások bevonásával biztosítani

A 9. §-hoz

A szakasz két fontos hozzáférési szabályt rögzít.

A különböző, a feladatok ellátásához szükséges adatbázisok egységesen a központi rendszeren keresztül érhetők el az azokat igénybe venni jogosultak számára. Ez részben hatékonysági, részben adatbiztonsági szempontból fontos rendelkezés. E rendelkezés is ütemezetten lép hatályba: 2011. január 1-től kötelező minden adatbázis vonatkozásában biztosítani ezt a hozzáférést, összhangban a Ket. által rögzített, a közigazgatási szervek egymás közötti adatszolgáltatásának teljes elektronizálására vonatkozó előírással.

Új csatornaként a szabályozás lehetőséget biztosít arra is, hogy külön jogszabályban meghatározott adatbázisok, illetve ügyintézők telefonon is elérhetővé válnak, ez az internet elterjedtségére, illetve a személyes ügyintézés költséges voltára tekintettel nélkülözhetetlen változás. Erre vonatkozóan a 31. § (2) bekezdés e) pontja adja meg a jogszabály-alkotási felhatalmazást.

A 10. §-hoz

Az elektronikus közszolgáltatások igénybevételére főszabály szerint bárki jogosulttá válhat. E tág lehetőséget mindazonáltal két irányból korlátozni kell: ha a közszolgáltatás (pl. közigazgatási hatósági ügyintézés) igénybevétele maga is feltételekhez kötött [pl. természetes személy esetén az eljárási képesség, Ket. 15. § (6) bek.], e feltételeknek meg kell felelnie. A jogosultsággal azonban csak akkor fog tudni élni, ha a szükséges műszaki feltételekhez, infrastruktúrához az informatikai-biztonsági követelményeknek is megfelelő hozzáférése van: ebben a kormányzat központi rendszer részét képező közösségi hozzáférési pontok, e-Magyarország pontok, teleházak stb. hálózata, az ügyfélszolgálati szolgáltatások révén számára konkrét segítséget biztosít.

Amennyiben a szolgáltatás igénybevételéhez azonosítás szükséges, úgy az az elektronikus közszolgáltatások körében egységesen a központi rendszer azonosítása szolgáltatása (az ügyfélkapu) segítségével valósulhat meg. Az ügyfélkaput itt azért nem nevesíti

a szöveg, hogy nehogy ezt az általános szabályt a jelenlegi jelszavas azonosítással össze lehessen tévesztetni.

Fontos garanciális szabály, hogy kötelező elektronikus ügyintézés csak törvénnyel lehet előírni.

A 11. §-hoz

Az elektronikus közszolgáltatásokhoz való hozzáférés az igénybe vevőket a törvény erejénél fogva, mintegy alanyi jogként, az alapszolgáltatások (a közigazgatással való hiteles elektronikus kapcsolattartás, az ehhez kapcsolódó elérhetőségi cím és tárhely biztosítása, az azonosítási szolgáltatások és az elektronikus fizetési lehetőség biztosítása) vonatkozásában külön ellenszolgáltatás vagy díj fizetése nélkül illeti meg. A központi rendszeren át nyújtott tájékoztató szolgáltatások ugyancsak külön díj felszámítása nélkül érhetők el.

Ingyenes alapszolgáltatásoknak a közigazgatással való hiteles elektronikus kapcsolattartás valamint az ehhez kapcsolódó központi rendszer cím és elektronikus tárhely biztosítása, az azonosítási szolgáltatások és az elektronikus fizetési lehetőség biztosítása minősülnek. Ez a szolgáltatás-készlet lehetővé teszi, hogy valamennyi jelenleg biztosított szolgáltatás a jelenlegi, vagy annál kedvezőbb feltételek mellett legyen igénybe vehető. Ugyanakkor a jogalkotók felelőssége a jövőben is, hogy mely szolgáltatásért állapítanak meg díjat. A rendszer alapműködését, ami nem kapcsolódik jövedelemtermelő tevékenységekhez, célszerűbb egyben, közvetlenül a költségvetésből finanszírozni, mivel a szolgáltatás számlázása, nyilvántartása is jelentős költséget emésztene fel.

Az alapszolgáltatásnak nem minősülő elektronikus közszolgáltatások igénybevétele jogszabályban meghatározott, ráfordítás-arányos díjfizetéshez köthető: a külön díj megfizetése ellenében igénybe vehető elektronikus közszolgáltatások körének, a díj megfizetésének módozatainak meghatározására a Javaslat a Kormány számára biztosít jogalkotási felhatalmazást [31. § (2) bekezdés f) és i) pont]. E szabályozás kialakítása során az adatvédelmi törvény adatmegismeréssel kapcsolatos követelményeire tekintettel kell lenni.

Az olyan hozzáférések, szolgáltatások költségelszámolását, ahol az államnak is egyedileg számlázott költségei merülnek fel a szolgáltatás során, külön indokolt rendezni, hasonlóan más az egyedi szolgáltatáshoz kapcsolódó áthárítható költségekhez. Ez egyedileg fellépő költség, amire a költségvetésben nincs fedezet, és mivel csak kiegészítő csatorna, indokolt, hogy az ügyfél fizesse. Ugyanakkor az esélyegyenlőség érdekében indokolt vállalni például, hogy az ország egész területéről egységes, helyi díjszabással legyen igénybe vehető a telefonos vagy SMS szolgáltatás.

A központi rendszer kiegészítő szolgáltatásai, valamint a rendszerhez csatlakozott, vagy azzal összekapcsolt szervezetek által nyújtott értéknövelt szolgáltatások igénybe-

vétele is díj megfizetéséhez köthető, ennek azonban a ráfordításokkal arányban kell állnia. Az Európai Parlament és a Tanács 2003/98/EK irányelve (2003. november 17.) a közsféra információinak további felhasználásáról (a továbbiakban: PSI-irányelv) átültetésének határideje 2005. július 1-jén lejárt. A PSI irányelv által adott szabályozás szoros kapcsolatban áll az információszabadság témájával, ám célja nem a hozzáférés biztosítása, hanem az, hogy a tagállami jogszabályok által biztosított hozzáférés lehetőségének sajátos, a további hasznosításra (újrahasznosításra) irányuló felhasználása egyenlő feltételekkel váljék lehetővé az Unió területén működő gazdasági társaságok és más alanyok számára. 2005-től több, fent már részletesen tárgyalt jogalkotási lépés (a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény módosítása, illetőleg az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény elfogadása – amelyek során a jogszabály-előkészítő már figyelembe vette a PSI-irányelvben foglaltakat – számos ponton megvalósította egyes részletszabályok átültetését, a teljeskörű átültetés azonban mindezig nem történt meg.

A közigazgatási adatvagyon újrahasznosításával, a közsféra információinak további felhasználásával kapcsolatosan szabályozandó kérdések kívül esnek a Javaslat keretein: e helyütt a törvényjavaslat kizárólag csak arról rendelkezik, hogy a tájékoztató szolgáltatások keretei között közzé tett adatvagyon újrahasznosítása jogszabályban meghatározott szolgáltatási díj megfizetéséhez köthető.

A 12-16. §-hoz

A Javaslat az azonosítás – az elektronikus hatósági ügyintézés keretei között szabályozott – jelenlegi modelljétől eltérően az azonosítás módjának meghatározását az ügyintézés jogszabályban előírt biztonsági követelményszintjéhez kapcsolja. A legtöbb elektronikus közszolgáltatás esetén az azonosítás előírása nem indokolt, arra csak abban az esetben van szükség, ha az elektronikus közszolgáltatás igénybevételének feltétele az eljáró természetes személy kilétének megállapítása. Az államigazgatás oldaláról az azonosítási funkciókhoz, adatbázisokhoz történő hozzáférést értelemszerűen az elektronikus kormányzati gerinchálózatnak kell biztosítania.

Az azonosítás alapja a személyi adat és lakcímnyilvántartás, hiszen ez jelenti a vonatkozó bázist a többi személyi adatokat is kezelő nyilvántartás számára, ehhez képest értelmezhető az egyezés vagy eltérés. Amennyiben valaki ezt szolgáltatás jelleggel valószínűsítené meg, akkor is a szolgáltatása a közhiteles személyiadat és lakcímnyilvántartáson alapul. Jelenleg azonban ez törvényi felhatalmazás hiányában – ami az adatokhoz való hozzáférés miatt elengedhetetlen lenne – nem valószínűsíthető meg. Az adatkezelésre jogosult szervezetet a Kormány a 31. § (1) bekezdés b) pontja alapján jelöli ki. Jelenleg a regisztrációs adatbázis kezelése a Miniszterelnöki Hivatala statútuma alapján a MeH feladata.

Mivel az azonosítás, mint tevékenység a céljától független, ezért célszerűbb, ha az elektronikus azonosítás csak egy helyen, e törvényben kerül szabályozásra. Ezért a jelenleg használt ügyfélkapus azonosítás minden, törvényi szabályozási szintet igénylő eljárási, adatkezelési szabályát is tartalmazza a 16. §, a jellemzően jelszavas azonosításra vonatkozó követelmények között.

Gyakori félreértés, hogy az elektronikus aláírást sokan azonosításra alkalmas eszköznek tekintik, ez azonban a benne tárolt információk alapján nem igazolható. Bár az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény a szövegének nagy részében hitelesítés-szolgáltatásról beszél, de a szolgáltatásokat definiáló rész első szabálya rögtön rögzíti, hogy ez kizárólag aláírás-hitelesítési szolgáltatás, személyazonosításra, vagy más nyilvános kulcsú szolgáltatásra nem vonatkozik. Ennek megfelelően az általánosan elfogadott szabványok szerint működő hitelesítés-szolgáltatók aláírási célú tanúsítványainak egyike sem alkalmas közigazgatási felhasználáshoz személyazonosításra. Csak fordított értelemben, hogy ha már tudjuk, hogy kié a tanúsítvány, akkor lehet ennek nyomán kijelenteni, hogy a dokumentumokat valóban azzal az eszközzel, és remélhetően az aláírás birtokosának tudatos közreműködésével írták alá.

Az elektronikus aláírás az önmagával való azonosságot és a letagadhatatlanságot bizonyítja a változatlanság mellett, de az általa tanúsított (a tanúsítványban szereplő) adatok nem elégségesek ahhoz, hogy bárkit ennek alapján egyértelműen azonosítani, valamely, a közigazgatásban használatos adatbázishoz egyértelműen hozzárendelni lehessen, ami az elektronikus ügyintézéshez az esetek túlnyomó részében alapkövetelmény. Ezért szerepelt a korábbi Ket-ben egy külön intézmény, a viszontazonosítás, amely a vélelmezett természetes személyazonosítók egyezésének ellenőrzésén keresztül nyújt segítséget az azonosság ellenőrzéséhez. Ez azonban a világban nem terjedt el, magyar sajátosság maradt, így az európai követelményeknek való megfelelés miatt nem tehetjük követelménnyé ezt a módszert, csak saját belső rendszereinkre (pl az ügyfélkapura, vagy a közigazgatási célú elektronikus aláírásokra) vonatkoztatva.

Az elektronikus azonosító rendszer a közigazgatás, közszolgáltatás működését is támogató továbbfejlesztéséről szóló kormányhatározattal összhangban a Javaslat három biztonsági követelményszintet nevesít (magas, közepes és alacsony biztonsági szintek). A magasabb biztonságú azonosítást alacsonyabb biztonságú helyett is lehet használni: az alacsony biztonsági fokozatú azonosítás egy fázisú azonosítással is történhet, a magas és a közepes biztonsági szintű azonosítás azonban kétfázisú eljáráshoz kötött. A javaslat tipizálja az azonosítás módjait, megkülönbözteti a tudáson, birtokláson, illetve a jellemzőkön alapuló azonosítást. A különböző biztonsági követelményekhez pedig rögzíti, hogy ezeket milyen módon lehet használni.

A közepes biztonsági szintű azonosításhoz is legalább kétfázisú azonosítási módszer szükséges: ezek közül az egyik az ügyfélkapu nyilvántartása, míg a másik egy

időbelileg változó, egyszer használatos – célszerűen mobil telefonon elérhető – azonosító.

Az azonosítási szolgáltatások részletszabályait a 31. § (2) bekezdés c) pontja alapján kormányrendelet szabályozza majd.

A 17. §-hoz

A képviselet lehetséges jogcímeit, módozatait más jogszabályok meghatározzák (törvényes, meghatalmazotti, kizárólagos, együttes stb.). A más nevében való eljárás kérdése, s ezzel összefüggésben a képviselet az elektronikus közszolgáltatások esetében ott vet fel problémát, ahol egyébként az ügyfél előzetes azonosítása követelmény, s nem csak az eljáró természetes személy azonosítása, hanem pl. valamely másik természetes személyhez, szervezethez, intézményéhez való kapcsolódása, az ezek nevében való eljárásra feljogosítottsága tanúsítására is szükség van.

A Javaslat a képviselettel összefüggő, leglényegesebb kérdéseket kívánja szabályozni: alapvető, elvi lehetőségként rögzíti, hogy az elektronikus közszolgáltatás igénybevétele során a természetes, illetve jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet helyett állandó vagy eseti meghatalmazottja is eljárhat. Az azonosítási modell hangsúlyos (nélkülözhetetlen) eleme a szerepek tanúsítása: erre vonatkozóan nincs teljes mértékben kialakult nemzetközi gyakorlat, ajánlás.

A képviseleti jogosultság igazolására a törvény többféle lehetőséget biztosít. Igazolható ez közhiteles nyilvántartásból, ilyen jelenleg a cégnyilvántartás, ahonnan megfelelő fejlesztéssel biztosítható lesz a képviseleti jogosultság ellenőrzése a társas vállalkozások vonatkozásában. Tervezik állandó képviseleti nyilvántartás létrehozását közhiteles elektronikus adatbázis formájában.

A képviseleti megbízás (jogosultság) igazolása történhet erre a célra rendszeresített elektronikus űrlap kitöltésével és megküldésével is. Az elektronikus űrlap, mint képviseleti igazolási lehetőség jelenleg is szerepel a 193/2005. Korm. rendeletben. A megoldást az intézmény jelentősége miatt kívánjuk törvényi szinten is rögzíteni. Természetesen lehetőség van arra is, hogy a képviseleti meghatalmazást a jelenlegi, hagyományos formában teljes bizonyító erejű magánokirati formában eljuttassák az ügyintézés végző szervhez és ennek alapján történjen meg a képviseleti jogosultság ellenőrzése.

A 18. §-hoz

E szakasz rögzíti a központi rendszer alapvető funkcióit és részeit, illetve alapvető célját, az ügyfelek lehető leghatékonyabb kiszolgálását, az egyablakos, integrált, lehetőleg otthonról történő költséghatékony ügyintézés biztosítását. Az elemek lényegüket tekintve megegyeznek a jelenlegi központi rendszerre vonatkozó kormányrendelet szabályaival, felhasználva az azóta szerzett tapasztalatokat.

A 19. §-hoz

A biztonságos és átlátható ügyintézés érdekében az központi rendszer kizárólag olyan infokommunikációs rendszereket vehet igénybe, amelyek biztosítják a szolgáltatásokat igénybe vevőkkel való biztonságos és folyamatos kapcsolatát. A szolgáltatás nyújtásához pedig kizárólag olyan, a vonatkozó szabványoknak és műszaki előírásoknak megfelelő, megbízható és a külön jogszabály szerint tanúsított informatikai rendszereket és termékeket használhat, amelyek lehetővé teszik a hiteles dokumentumcserét, az elektronikus dokumentumok sértetlenségét és védetségét, valamint az informatikai rendszerekben tárolt adatok archiválását. Az elektronikus közszolgáltatás során minden, a szolgáltatásnyújtásban közreműködő szereplőt érintő, általános kötelezettség, hogy biztosítani kell a személyes adatok védelméről, a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló jogszabályokban foglalt követelmények érvényre juttatását.

A központi rendszer működése során érvényesülnie kell az adatvédelmi jog alapvető elveinek (célhoz kötöttség követelménye, adatkezelések összekapcsolására vonatkozó tilalmak), az adatalany információs önrendelkezési jogának (hozzájárulást adhasson olyan adatkezelésekhez is, amit a törvény nem rendelhet el, az állampolgár számára viszont könnyebbé, esetleg költségcsökkentést vagy ügyintézési egyszerűsítést jelent). A javaslat (1) bekezdés d-e) pontjai a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényen alapuló kötelezettségeket azonban külön is nevesítik: rendszernek az adatokat védenie kell a jogosulatlan módosítástól, törléstől, megsemmisüléstől, biztosítania kell, hogy az adatok tartalmához jogosulatlan személyek ne férhessenek hozzá, s biztosítania kell az érintett számára a személyes adataira vonatkozó jogainak érvényesülését is.

A központi rendszer által nyújtott elektronikus szolgáltatások rendelkezésre állását, a hálózat informatikai biztonságát a közigazgatási informatikáért felelős miniszter ellenőrzi.

A (3) bekezdés szerint a Kormány szervezetalakítási szabadságának megfelelően a központi rendszer működtetésére a Kormány jelölhet ki szervezetet. Ez jelenleg a Miniszterelnöki Hivatal. Ehhez kapcsolódóan a javaslat egy garanciális szabályt fogalmaz meg, hogy csak olyan vállalkozás kerülhessen az elektronikus ügyintézés környékére, amellyel kapcsolatban a közigazgatási informatikáért felelős miniszter egyetértési jogot gyakorolt. Így nincs lehetőség alvállalkozóként sem bizonytalan háttérű, esetleg biztonsági vagy adatvédelmi kockázatot jelentő vállalkozások bevonására.

A 20. §-hoz

Az elektronikus közszolgáltatások igénybeviteléhez szükséges feltételek biztosítása és – az ország gazdasági teljesítőképességéhez igazodó – fejlesztése a Kormány feladata, felelőssége. A Javaslat – nem taxatív felsorolással – egyes kormányzati feladatokat külön is nevesít, e feladatokról a törvényjavaslat más helyütt részletesebben is rendel-

kezik, illetőleg – a részletszabályok megállapítása vonatkozásában – jogalkotási felhatalmazást is biztosít. A kormány feladata a központi rendszer létrehozása és működtetése, az elektronikus közszolgáltatás zavartalanságának és egyetemes hozzáférhetőségének biztosítása valamint az elektronikus közszolgáltatáshoz való közösségi hozzáférési pontok és az ügyintézés támogató ügyfélszolgálatot létesítése, fenntartása.

Törvény eltérő rendelkezése hiányában az elektronikus közszolgáltatások valamennyi jogosult számára a közigazgatással való kapcsolattartást egységesen biztosító, kellő biztonsággal működtetendő infokommunikációs eszközök igénybevétele, korlátozás nélkül érhető el.

A 21. §-hoz

A kormányzati portál a központi rendszerben való részvételre kötelezett, az ahhoz csatlakozásra jogosult és így szolgáltatást nyújtó, illetve a külön megállapodás alapján szolgáltatást nyújtók szolgáltatásainak elérési felülete. Itt kell biztosítani a különböző közigazgatási adatbázisokhoz való hozzáférést és a közigazgatási szolgáltatásom elektronikus kifizetéséhez szükséges feltételeket.

A Javaslát elvi igényű követelményként, az ügyfelek igényeire válaszoló elektronikus közszolgáltatások megvalósításának egyik leglényegesebb garanciáját jelentő előírásként állapítja meg, hogy az elektronikus tárhely személyes ügyintézési felületén keresztül elérhető elektronikus közszolgáltatások esetében az igénybe vevő számára biztosítani kell az ügyintézéshez szükséges működési feltételeket, az ügyfelek igényeikhez igazodó, személyre szabott elektronikus közszolgáltatási profil kialakítását, valamint azt, hogy ügyei intézését egyablakos ügyintézési mód keretei között indíthassa el.

A 22-23. §-hoz

Az elektronikus ügyintézésben való részvétel feltétele, hogy a – saját ügyében vagy képviseleti jogkörben eljáró – természetes személy elektronikus identitással (egyedi elérhetőségét biztosító elektronikus cím, kapcsolódó tárhely) rendelkezzen. E követelménynek megfelelően a javaslat előírja, az igénybe vevő elérhetőségét biztosító elektronikus cím (központi rendszer cím), valamint az elektronikus közszolgáltatások igénybevétele során keletkezett iratok elhelyezésére szolgáló, az igénybe vevő ellenőrzése alatt álló elektronikus tárhely tartozik.

A szolgáltatás igénybevétele főszabályként minden ügyfélkapuval rendelkező természetes személy ingyenesen jogosult. A természetes személyhez több központi rendszer cím és több elektronikus tárhely is tartozhat. Ugyanakkor a többletigények kielégítéséhez már szolgáltatási díj rendelhető.

A központi rendszer által biztosított elektronikus cím használatával összefüggő, de a központi rendszer informatikai biztonsága, működőképességének garantálása, a ren-

delkezésre álló műszaki eszközökkel való hatékony gazdálkodás szempontjából indokoltak mondható korlát, hogy annak használatára kizárólag az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezetekkel való elektronikus kapcsolattartásban van mód, azaz az központi rendszercím magáncélú kommunikációra nem használható.

Az elektronikus ügyintézés elterjedése, a hatóságokkal való elektronikus úton történő kapcsolattartás támogatása érdekében a Javaslat központi rendszer cím tényleges használatba vételével az ügyfélnek lehetőséget teremthet arra, hogy ügyei elektronikus intézése során az eljáró szervek vele elektronikus úton tartsanak kapcsolatot, részére elektronikus formában küldjenek dokumentumokat.

A központi rendszer címre küldött iratok az elektronikus tárhely részét képező értesítési tárhelyen kerülnek elhelyezésre. Az elektronikus tárhely tartalmához csak az erre jogosultak férhetnek hozzá. A jogosult a hozzáférést azonban más számára is lehetővé teheti.

Az elektronikus közszolgáltatás igénybe vevője számára biztosítani kell, hogy a tartós tárban elhelyezett dokumentumokhoz a hozzáférést az általa meghatározott szervek, személyek részére, illetőleg esetlegesen korlátozás nélkül bárki számára lehetővé tegye (nyilvánosságra hozatal). A nyilvánosságra hozatal alapvetően az igénybe vevőt megillető jog, lehetőség, az információ elérhetőségének esetleges korlátait is az igénybe vevő állapítja meg.

Új követelmény, hogy bizonyos szolgáltatások (pl. segélyek, állami támogatások) igénybevételénél feltételül szabható, hogy ezek alanya meghatározott adatait mindenki számára megismerhetővé tegye. Ilyen előírás garanciális okokból csak törvényben tehető.

Kivételes, és kizárólag törvényben meghatározott esetekben válhat a közzététel az ügyfél számára kötelezővé (pl. a kereskedelemben működő vállalkozások esetében a működéssel összefüggő hatósági engedélyek), vagy tehető valamely juttatás, kedvezmény igénybevételének előfeltételévé (amennyiben pl. az ügyfél „nullás adóigazolását” ily módon közzé teszi, úgy a közbeszerzési eljárásban mentesül annak papíralapú dokumentum formájában történő becsatolása alól).

A 24. §-hoz

A tervezet az információs önrendelkezési jog gyakorlati megvalósulásához, elektronikus úton történő gyakorlásához ad részletszabályokat. Rögzíti, hogy hogyan ismerheti meg az ügyfél a róla nyilvántartott adatokat, és értelemszerűen rögzíti ennek anyagi feltételeit is.

A Javaslat egyik lényeges célkitűzése, hogy a (legnagyobb részt elektronikus formában vezetett) állami adatbázisokban, a közigazgatási hatóságok által elektronikusan

vezetett nyilvántartásokban szereplő adatok hozzáférhetőségét, az ügyei elektronikus intézése során elektronikus formában keletkezett dokumentumokat az adatalanyok ill. az ügyfelek számára biztosítsa. Az érintett hatósági nyilvántartások száma nagy, azok legáltalánosabban a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi ágazat, külügyi ágazat, IRM és az irányítása alá tartozó szervek, ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi ágazat, egészségügyi ágazat, oktatási ágazat, környezetvédelmi és vízügyi ágazat, kulturális ágazat, honvédelmi ágazat, pénzügyi ágazat, földművelésügyi, növény- és állategészségügyi ágazat, építésügyi ágazat, gazdasági és közlekedési ágazat szerint rendszerezhetők. A nyilvántartásokat vezető szervek számára az adatkezelési felhatalmazást is az ágazati törvények biztosítják, illetőleg állapítanak meg adatvédelmi többlet-követelményeket. E kérdéseket a Javaslát nem érinti, pusztán a nyilvántartásokban szereplő adatok az érintett részére történő hozzáférhetővé tételéről, annak módjáról rendelkezik. Az elektronikus közszolgáltatást igénybe vevői adatlekérdezési- és elektronikus ügyirat-megküldési jogukat nem közvetlenül a nyilvántartást vezető vagy az ügyet intéző közigazgatási szervhez fordulva, hanem a központi rendszer útján gyakorolhatják.

Ez természetesen nem érinti az érintett az Avtv. 11-16. § szerinti, az adatvédelmi jog előírásai szerinti jogai (személyes adatai kezeléséről való tájékoztatás ill. az adatok helyesbítésének, törlésének kérése) gyakorlásával összefüggő eseteket, s semmilyen formában nem jelenti a különböző elektronikus nyilvántartások, az adattovábbítás és az adatkezelések összekapcsolását (Avtv. 8. §) sem. Az igénybe vevő részéről érkező adat- vagy irat-lekérési igényt a központi rendszer (automatizált eszközök révén) továbbítja a nyilvántartást vezető, vagy az ügyintézés során eljáró szervhez, mely a megkeresésnek központi rendszer útján tesz eleget. A természetes személyre vonatkozó, külön jogszabály szerinti, egyes hatósági nyilvántartásokban szereplő adatok e személy részéről történő lekérése ingyenes, egyéb esetben az adatszolgáltatás díjfizetéséhez köthető.

A 25. §-hoz

A Javaslát a hivatali kapura vonatkozó hatályos szabályozást [a fogalom vonatkozásában a 182/2007. (VII. 11.) Korm. rend. i) pont, létrehozásra, működésre, hozzáférésre vonatkozó rendelkezések vonatkozásában 38-39. §] fejleszti tovább. Hivatali kapunak a 2. § e) pontja értelmében a központi rendszer azon pontja minősül, amelyen keresztül a csatlakozott szervezet hozzáfér központi rendszer által részére nyújtott szolgáltatásokhoz.

Központi rendszerhez csatlakozó szervezet számára a hivatali kapu nyitása kötelező, csakúgy, mint a szervezeti postafiók [a hivatali kapuval rendelkező szervezet számára biztosított elektronikus tárolóhely, 2. § 1) pont] használata.

A központi rendszerhez való csatlakozás, s így a hivatali kapu nyitásának is feltétele, hogy a hivatali kapun keresztül csatlakoztatni kívánt informatikai rendszerek és eszközök törvényben meghatározott módon előzetesen tanúsításra és regisztrálásra kerüljenek. A hivatali tárhoz való hozzáférés (belépés) kizárólag a hivatali kapuval rendelkező szerv, szervezet külön jogszabály szerint hitelesen azonosított és erre felhatalmazott ügyintézői számára lehetséges. Fontos garanciális szabály, hogy bár a jogosultságok nyilvántartása centralizált, a kormány által adatkezelésre felhatalmazott szervezetnél, de a jogosultságok kezelése elosztott. A kiosztása és karbantartása közvetlenül az igénybevevő szervezeteknél történik (a kezelésre vonatkozó jogosultságokat kezelő személy kivételével).

Az információs önrendelkezési jog fontos garanciája, hogy a hivatali kapuval rendelkező szervezeteknek olyan iratkezelő rendszert kell használniuk, amely képes az érintettek számára információt szolgáltatni ügyeik állásáról.

A 26. §-hoz

Az elektronikus közszolgáltatások nyújtása, illetve igénybevétele során elektronikus formában keletkezett (már elektronikus formában létrehozott vagy papíralapú iratról elektronikus formába átalakított) dokumentumok közép- és hosszú távú tárolását, megőrzését és olvashatóságát a központi elektronikus szolgáltató rendszer részeként a központi archiválási – e-irattári és e-levéltári – szolgáltatás biztosítja. A Javaslat a közirat fogalmát – A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvénnyel összhangban – úgy határozza meg, mint a keletkezés idejétől és az őrzés helyétől függetlenül minden olyan iratot, amely a közfeladatot ellátó szerv irattári anyagába tartozik vagy tartozott.

A központi irattári szolgáltatás biztosítja továbbá a köziratok kiadására jogosult szervezetek lezárt elektronikus iratanyagának levéltárba adás előtti átmeneti tárolását, az elektronikus ügyintézési folyamatokkal összefüggésben keletkezett adatmentési adatok megőrzését és a központi rendszer részeként működő elektronikus levéltár technikai szolgáltatásait. Ez utóbbi a közlevéltárak elektronikus levéltári anyagának hosszú távú megőrzését lehetővé tevő olyan tárolóhely-szolgáltatást jelent, amely biztosítja az illetékes levéltárak hatáskörében lévő elektronikus levéltári szolgáltató rendszerek működtetésének műszaki-informatikai feltételeit, ennek részeként a megőrzött iratok hozzáférhetőségét is. Fontos alapelv, hogy a tárolás fizikai központosítása nem jelenti az iratok feletti rendelkezési jog központosítását, az a hatályos levéltári törvénynek, illetve iratkezelési szabályoknak megfelelően továbbra is az arra jogosult szervezetek kezelésében marad. A fizikai központosítás ugyanakkor elengedhetetlen, mivel elfogadható költségszinten a biztonságos és katasztrófatűrő szétszórt tárolás nem oldható meg.

A központi archiválási szolgáltatásra és az e szolgáltatások igénybevételére vonatkozó részletes szabályokat (mindenekelőtt az archiválási szolgáltatás keretei között nyújtott

alapszolgáltatások, ezen belül hosszú távú, katasztrófatűrő tárolás, olvashatóság biztosításának alapszolgáltatási eszközei, mentési és menedzsment rendszer, naplózási szolgáltatások stb. rendezést igénylő kérdéseit) a 31. § (2) bekezdés h) pontja szerinti felhatalmazás alapján kormányrendelet állapítja meg.

A 27-28. §-hoz

A Javaslattal elérni kívánt, alapvető stratégiai és jogpolitikai célokkal összhangban az központi rendszer szolgáltatásainak igénybevétele elsődlegesen az interneten keresztül történik: biztosítani kell ugyanakkor azt is, hogy az elérhetőség növelése érdekében az állampolgárok – ügyintézési céllal - más elektronikus eszközök igénybevételével is kapcsolatba léphessenek az állam szerveivel, illetőleg, hogy ügyeik intézéséhez megfelelő ügyfélszolgálati tájékoztatási, ill. ügysegédi közreműködőket vehessenek igénybe.

E követelménnyel összhangban mondja ki a Javaslat, hogy az elektronikus közszolgáltatásokat saját internet-eléréssel nem rendelkező igénybe vevők részére az elektronikus kormányzati közszolgáltatási központnak az elektronikus úton történő tájékozódáshoz és ügyintézéshez személyesen illetőleg telefonon keresztül elérhető ügysegédi információs szolgálatot (ügyfélvonal) kell biztosítania. Az elektronikus közszolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása egyrészt tényleges, az ügyintézésre, az ügyintézéshez való segítség-kérésre, tájékozódásra személyesen igénybe vehető ügyintézési helyek országos hálózatának kialakítását, működtetését jelenti (e-Magyarország pontok, integrált közösségi szolgáltató terek alkalmazás-szolgáltatók stb.), másrészt olyan – központosított – telefonos ügysegédi szolgáltatás biztosítását, mely tájékoztatási, ügyintézési céllal minden, az elektronikus közszolgáltatást igénybe venni kívánó ügyfél számára elérhető.

A telefonos elektronikus ügyintézés megvalósíthatósága érdekében biztosítani kell az adatkezelés feltételrendszerét, a kérés megfelelő dokumentálását. Ennek részleteit rendezi a (3)-(5) bekezdés.

Az ügysegéd fogalmát, az elektronikus ügyintézés során történő eljárási lehetőségét a magyar jogba a központi rendszerre vonatkozó 182/2007. (VII.11.) Korm. rendelet vezette be. A Javaslat értelmező rendelkezés szerint ügysegéd az elektronikus közszolgáltatást igénybe vevő számára az elektronikus közszolgáltatás keretében történő ügyintézésben közreműködő, valamint az elektronikus közszolgáltatás műszaki-informatikai infrastruktúrájához kapcsolati lehetőséget vagy szakmai-informatikai segítséget nyújtó, képviselőre nem jogosult személy. A képviselő kizárására itt azért volt szükséges, mert azt az általános szabályok szerint kell ebben az esetben is megvalósítani.

Az ügysegéd az eljárásba tehát két (fizikai) ponton kapcsolódhat be: az ügyintézés helyszínén (ahol az ügyfél maga is személyesen van jelen), illetőleg a központi ügyfélszolgálat megkeresésével (ez elektronikus úton, telefon ill. internet útján, távolból történik). Az ügysegéd szerepe az eljárásban, valamely ügy intézésében korlátozódhat az igénybe vevő tájékoztatására, technikai és szakmai segítségnyújtásra, de – a megfelelő meghatalmazás alapján – az ügyfél képviseletére, nevében eljárási cselekmények foganatosítására is kiterjedhet. Az ügysegéd feljogosítható arra is, hogy az ügyfél elektronikus tárhelyének e célt szolgáló részébe adatot helyezzen el vagy onnan adatot helyezzen át.

A közigazgatási hatósági eljárásban jelenleg csak külön jogszabályi felhatalmazás alapján van lehetőség tényleges ügyintézési cselekmények teleonon keresztül történő intézésére, de a törvényben történő rögzítése egyben felhívás arra, hogy a szabályozók használják ki ezt a lehetőséget ott, ahol segíti a hatékonyabb ügyintézés.

A 29-30. §-hoz

A Javaslat már az elektronikus közszolgáltatás alapelvei körében általános követelményként írja elő a személyes adatok védelme, informatikai biztonság, a más informatikai rendszerekkel való együttműködés, az üzemeltetés folytonossága követelményének érvényesülését. Az elektronikus közszolgáltatások feltételrendszere körében a törvény azt is kifejezett feltételként jelöli meg, hogy a központi rendszerhez való csatlakozásra kötelezett vagy jogosult szervezet a csatlakozás előfeltételeinek, a szolgáltatásnyújtás folyamatosságával, biztonságosságával, hatékonyságával és hitelességével kapcsolatos követelményeknek megfeleljen, és ezt a szolgáltatás megkezdése előtt, illetőleg rendszeres időközönként a szolgáltatásnyújtás során megfelelő szakértővel tanúsítsa.

Az elektronikus közszolgáltatásokkal szemben támasztott hitelességi és minőségi követelmények érvényesülését, a hálózat informatikai biztonságát, az elektronikus szolgáltatások rendelkezésre állását a Kormány a közigazgatási informatikáért felelős miniszter útján ellenőrzi. E rendelkezésekhez kapcsolódva, az elektronikus közszolgáltatások hitelességével és minősége ellenőrzésével összefüggésében a javaslat – nyomatékosítva, hogy az elektronikus közszolgáltatások hitelessége, minősége, üzembiztonsága és a kezelt adatok biztonsága érdekében a központi rendszer részét képező rendszereknek külön jogszabályban megállapított egységes biztonsági, valamint a rendszerek együttes működését biztosítani tudó követelmények alapján kell működniük – a működtetéssel összefüggő egyes felelősségi kérdésekről is rendelkezik.

A központi rendszerhez csatlakozott rendszer üzemeltetője felel azért, hogy a rendszer a külön jogszabályban meghatározott eljárási és biztonsági követelményeknek megfeleljen.

A központi rendszerhez való csatlakozás követelményeinek teljesítését a Nemzeti Hírközlési Hatóság regisztrálja megfelelő szakvélemények (tanúsítványok) alapján. A tanúsítás a műszaki-interoperabilitási feltételeknek való megfelelés vizsgálatát és igazolását, melyre a szolgáltatás megkezdése előtt, illetőleg rendszeres időközönként a szolgáltatásnyújtás során kerül sor.

A követelményrendszer meghatározása, az alkalmazott szabványok, működési előírások meghatározása állami feladat, a tanúsítás műszaki része azonban független szakértői tevékenység. A regisztrációt szakértői vélemény alapján az erre a célra kijelölt központi közigazgatási szerv a külön jogszabályban foglaltak alkalmazásával [a központi rendszerhez való csatlakozás és összekapcsolás különös követelményeit és az e követelményeknek való megfelelés tanúsításának szabályairól szóló, a 31. § (2) d) pontja szerinti felhatalmazás alapján megalkotásra kerülő kormányrendelet] végzi. A csatlakozó szervezet részére a tanúsítvány akkor adható ki, ha a szakértő az erre vonatkozó, külön jogszabályokban rögzített tanúsítási eljárás eredményeként megállapítja, hogy a szervezet rendelkezik a működéshez szükséges személyi, tárgyi, szakmai, intézményi és jogi feltételekkel. A csatlakozás csak a tanúsítvány kiadása után hajtható végre. A szolgáltatásnyújtás megkezdése után a tanúsításról szóló végrehajtási rendeletében meghatározott időszakonként és módon ellenőrzi, hogy a csatlakozás követelményei továbbra is teljesülnek-e. Amennyiben igen, a korábban kiadott tanúsítványt tanúsító megújítja, ha pedig a csatlakozás megtörténte után a csatlakozás feltételei megszűnnek, a tanúsítványt visszavonja és értesíti erről az NHH-t. Ennek alapján a központi rendszert működtető szervezet pedig a hozzáférés lehetőségét megszünteti.

A 31. §-hoz

A kormány felhatalmazást kap a központi elektronikus szolgáltató rendszer működtetőjének, illetve az ügyfélkapu adatkezelőjének kijelölésére. Ezek a kormány szervezet-alakítási jogosultságából szervesen következő felhatalmazások.

Az elektronikus hatósági ügyintézés és szolgáltatás igénybevétele, az elektronikus közigazgatási szolgáltató rendszer jogszerű és biztonságos jogi feltételrendszere a hatályos szabályozás szerint a Ket. és a végrehajtásával összefüggésben kiadott rendeletek - mindenekelőtt az elektronikus ügyintézés részletes szabályairól szóló 193/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet, az elektronikus ügyintézését lehetővé tevő informatikai rendszerek biztonságáról, együttműködési képességéről és egységes használatáról szóló 195/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet, a közigazgatási hatósági eljárásokban felhasznált elektronikus aláírásokra és az azokhoz tartozó tanúsítványokra, valamint a tanúsítványokat kibocsátó hitelesítés-szolgáltatókra vonatkozó követelményekről szóló 194/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet, a központi elektronikus szolgáltató rendszer és a kapcsolódó rendszerek biztonsági követelményeiről szóló 84/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet és a központi elektronikus szolgáltató rendszerről szóló 182/2007. (VII. 10.) Korm. rende-

let – keretei között került kialakításra. E szabályozási feladatok jelentős részét – a Ket. folyamatban lévő módosításával összehangolva – az elektronikus közszolgáltatásokról szóló törvény veszi át: ezzel összhangban kell rendelkezni azokról a jogalkotási felhatalmazásokról is, melyek alapján az elektronikus eljárással kapcsolatban a két törvény hatálybalépéséig a szükséges rendelet-módosításokat, illetőleg a jelenleg még nem szabályozott területeken (pl. központi archiválási szolgáltatás, elektronikus fizetési rendszerek) a részletszabályok megalkotását lehetővé teszik.

A 32. §-hoz

A Javaslat a hatályba lépés időpontját (2009. október 1.) úgy állapítja meg, hogy a törvény végrehajtására való felkészülés, a szükséges informatikai átalakítások biztonsággal megvalósíthatók legyenek. Ez az időpont a Ket. módosítására vonatkozó törvény hatálybalépésének tervezett időpontja is, így a törvények közötti feladatátcsoportosítás is zavartalanul megoldható.

Az egyes szervezeti csoportok felkészüléséhez szükséges jogi, informatikai és szervezeti felkészülés miatt a 6. § egyes kötelezett körökre vonatkozó rendelkezései időben ütemezve lépnek be, illetve az adatbázisok elektronikus elérhetőségének előírása a Ket. közigazgatási hatóságok közötti általános elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó előírásához igazodik.